

Štev. 2.

V Celovcu 15. februarja 1866.

XV. tečaj.

Homilija za 3. postno nedeljo.

„Blagor tistim, kateri božjo besedo poslušajo, in jo ohranijo.“
Luk. 11, 28.

V v o d.

Končne besede današnjega sv. evangelja si hočemo posebno dobro v glavo vzeti in v serce vtisniti. „Blagor tistim, kateri božjo besedo poslušajo in ohranijo.“ Pobožna ženica izmed ljudstva je tudi slišala, kako se je Jezus branil zoper govorenje Judov, ki so djali, da ni od Boga poslan, temuč, da mu satan pomaga hudiče izganjati. Besede in djanje Zveličarjevo je tej ženi tako všečno bilo, da je na glas zavpila: „Blagor telesu, katero je tebe nosilo, in persim, ktere so te dojile.“ Vendar Jezus se ni pečal za hvalo, ki jo je žena njemu in njegovi materi s temi besedami dajala; temuč le na kratko odgovori: „Blagor jim, kateri božjo besedo poslušajo in jo ohranijo.“ S temi besedami je pohvalil ženico, ki je poslušala njegovo božjo besedo, pa tudi vas, poslušavci moji, ki ste v cerkev prišli božjo besedo poslušat. Blagor vam, srečni bote, ako to, česar se iz sv. evangelja učite, tudi vsaki dan v svojem življenju spolnujete, ter ne pozabite svoje meso, svojo kri, svoje kosti s soljo božje besede osoliti, da bi plesnoba in gnjiloba greha ne oskrunila in končala vašega života. Ravno kakor se otrok z mlekom preživlja, tako se preživlja duša z božjo besedo; kedar ji ta jed več ne diši, takrat se je približala za dušo smertna ura, takrat duša dela testament ter izroči sama sebe hudiču v oblast, kateri se takega pohištva, take dedščine nikdar ne brani. „Blagor jim, kateri božjo besedo poslušajo in ohranijo.“

Trije glavni deli današnjega sv. evangelja so ti-le:

- A. Jezus izžene hudiča.
- B. Jezus se brani in pravičnega skaže Judom, ki so ga kleli in opravljali.
- C. Jezus govori o nečistem duhu, ki nazaj pride.

Razlaga.

1. „Tisti čas je Jezus hudiča izganjal in ta je bil mutast. In ko je bil hudiča izgnal, je mutec govoril.“

Mutastega hudiča izgnati, se pravi, hudiča iz človeka spoditi, ki je storil, da človek ni mogel govoriti. Hvala Bogu! od tistega časa, kar je Jezus satanovo kraljestvo razderl in njegovo oblast zmanjšal, nahaja se med kristjani le redko še kateri človek, kateri je na telesu od hudiča obseden; brez števila pa je takih kristjanov, katerih duše so od hudiča obsedene. To so vsi tisti, kateri v smertnih grehah živijo. Te resnice nas prepriča sam sv. Duh, ki nam jo je na mnogih stranéh sv. pisma razodel; tako piše sv. Pavl: „Mar ne veste, da ste hlapci tistega, kteremu služite in pokorščino skazujete? ali smertnemu grehu, ali pa zapovedi pravice.“ Ravno tako, kakor tisti, kateri živijo pravično po božjih zapovedih, služijo Bogu, ravno tako oni, kateri v smertnih grehah živijo, hudiču tlako delajo; in ti bodo gotovo pogubljeni, ako se ne vernejo nazaj na pravi pot, ki so ga zapustili, in če ne pretergajo z vso silo mrežo, ki jih hudič v njej vjete in zavozljane ima. Peklenske mreže se imenujejo naše hudobne navade, naše hudobno nagnjenje, ki stori, da človek vselej v napčno stran visi, kakor staro poslopje, ki ga je treba zmirom podpirati, da ne pade. Kdor tedaj svojim očem vsaki pogled dopusti, kdor svojemu trebuhu nobene želje ne odreče, kdor svoje meseno poželjenje vselej vboga, kedar ima priložnost, naj že bo pod zakonsko ali pa nezakonsko odejo, tega ima že satan v svojih kleščah. Zakaj sveto pismo se ne laže, ki pravi: „Kdor greši, je iz hudiča, zakaj hudič je grešil od začetka.“ Ja, kdor je v smertnem grehu, ta je od mutastega hudobnega duha obseden. Hudoben duh je podoben volku, ki ovco zgrabi za vrat, da ne more vpiti in na pomoč klicati; hudič pa človeku, kterega v greh zapelje, usta zamaši, da govoriti ne more. Ja resnično! grešniki so mutasti v rečeh, ki se duše tičejo. Mutasti so za Boga, ker nimajo veselja do molitve, ker se z Bogom tako neradi pogovarjajo. Mutasti so tudi za druge ljudi; zakaj takrat, kedar je treba svoje hčere, svoje sinove, svoje dekline, svoje hlapce podučevati, svariti, od hudobnega djanja nazaj deržati, z lepo besedo opominjati, takrat se deržé, kakor bi imeli jezike zavezane.

Mutasti so tudi za-se, ker gredo malokdaj k spovedi; ali pa dasiravno morebiti k spovedi pridejo se pa največega greha ne spovejo, ker jih je sram, ali pa, ker se bojijo, in tako, v zakramentu svete pokore, ki je človeku dan za kopel, kjer bi se svojih grehov opral, tako rekoč še bolj omaže se in tudi v njem vtopi in pogubi. Kdor je v smertnih grehah se more bolj bati

samega sebe, kakor pa od hudobe obsedenega človeka. Kogar hudobni duh samo na telesu obsede, še ni za večnost pogubljen; ker ima obsedeni človek še tudi lahko dobro vest; kogar pa satan na duši obsede, ta je že pogubljen, ako se ga Jezus Kristus še enkrat ne usmili in mutastega satana iz njegove duše ne izžene. Prosimo za tega del Boga za-se in druge grešnike, da bi se spreobrnili; vsa fara bi lahko žalovala, ako bi bil v veliki noči še kdo na duši od hudiča obseden.

2. „In ljudstvo se je čudilo. Eni izmed njih so pa rekli: Z belcebubom, višim hudičev, izganja hudiče. In drugi so ga skušali ter so iskali znamenja od njega z neba.“

Glejte, keršanski poslušavci! še s čudeži ni mogel Jezus vsem ljudem prav storiti. Priprosto ljudstvo, ki ni imelo sovraštva in nevošljivosti v svojem sercu, ki je imelo dobro voljo je Jezusa spoznalo za Mesija, ko je čudeže delal. Časti lačni farizeji, katerih glave so bile polne napuha, katerih serca so bile polne nevošljivosti in sovraštva, so pa še njegove dobre dela črnili, češ, da hudiče izganja, ker ima zvezo z belcebubom. Nekteri radovedneži pa niso bili zadovoljni s čudeži, ki jih je naredil, temuč dobro bi se jim bilo zdelo, ako bi jim bil na nebu kako znamenje pokazal. Tim slednjim še odgovori ne; vendar jim je dal znamenje na nebu pri svoji smerti, ko je solnce otamnelo. Tistim pa, ki so njegove čudeže črnili, jim je dal odgovor, ki je mogel njegove učence in more tudi nas v veri poterčiti. Poslušajte na dalje.

B. Kako se Jezus brani in opraviči proti tistim, ki so ga kleli in opravljali:

1. „On pa, ker je vedel njih misli, je rekel: Vsako kraljestvo, katero je samo zoper sebe razdeljeno, bo razdjano, in hiša bo na hišo padla. Ako je pa tudi satan sam zoper sebe razdeljen, kako bo obstalo njegovo kraljestvo? ker pravite, da z belcebubom hudiče izganjam.“

Ta priča je prva in glavna, da Jezusovi čudeži niso od hudega duha; zakaj s temi besedami je Jezus hotel reči: Kako morem jaz z belcebubom, ki ga imate vi za kralja vseh hudičev, zastopljen biti, ker razderam njegovo kraljestvo; namreč kraljestvo greha in molikovanja, prazne vere i. t. d. Kar storim je zoper njega, povsod mu škodo delam; za to on gotovo ne bo tako neumen, da bi mi pomagal v svojo škodo.

2. „Če pa jaz z belcebubom hudiče izganjam, s kom jih pa vaši otroci izganjajo? Zato bojo oni vaši sodniki. Ako pa s perstom božjim hudiče izganjam, je res božje kraljestvo k vam prišlo.“ Te besede so druga priča Jezusovega opravičenja. Tudi nekteri Judje so

hudiče izganjali, in Jezusovi učenci, vsi judovski sinovi, so jih v imeu Jezusovem izganjali. Tedaj je Jezus hotel reči: Prašajte vaše izganjavce hudičev, prašajte moje učence, ali se more hudič z drugim hudičem izgnati. Ti bodo vaši sodniki, ti bodo pričali, da se hudobni duh le s pomočjo više oblasti, s pomočjo Jezusovega imena izpoditi zamore. Ako pa verjamete, kakor vaši lastni otroci pričajo, da s perstom božjim hudiče izganjam, tako morate verovati, da je kraljestvo božje k vam prišlo, da je mene Bog poslal, da obljubljeni Mesija sem jaz. Nobena vpornost, kristjani moji, tedaj ni kakor sami viditi za takega človeka, kateri ima čisto vest, opravičiti se, kedar je tožen, obrekovan, kedar hudoželjni ljudje jezike brusijo nad njim.

3. „Kedar dobro oborožen svoj dvor varjuje, je v miru njegovo premoženje; če pa močnejši kakor on nad-nj pride, in ga premaga, bo vse njegovo orožje pobral, na katero se je zanašal, in bo delil njegov rop. Kdor ni z menoj je zoper mene, kdor ne nabira, ta raztresa.“

Tretja priča, s katero Jezus Judom kaže, da je on resničen, in pravičen, da jih ne misli goljufati, obstoji v tem, da jim pokaže, kako se on s hudim duhom vojskuje; zakaj s temi besedami hoče reči: Hudobni duh je bil dosihmal kralj tega sveta; on je na svojem dvoru, namreč na svetu mirno kraljeval, on se je zanašal na svoje orožje, na molikovanje, nevero, prazno vero, grehe, hudobijo, razuzdanost, ki je ž njimi čez svoje podložne gospodaril. Pa glejte! jaz imam veliko večjo oblast, kakor on, jaz ga bom premagal in mu bom njegovo orožje pobral, vzel mu bom namreč molikovanje, razuzdanost in hudobijo. In moji apostelni, katerim ves svet izročim, da ga spreobernejo, bodo mu tiste ljudstva in narode odvzeli, ki so mu pred služili.

Potlej bo spoznal ves svet, da hudi duh ni z meno, temuč zoper mene, ker nevernikom in grešnikom ne bo dovolil, da bi z menoj poberali, temuč da bi raztresali, ki jim ne bo dovolil, da bi se spreobrnili, temuč ki jih bo hotel zapeljati.

Resnično, resnično, keršanski poslušavei, razdjanje molikovavstva, ki je bilo kraljestvo pekla, in prihod kristjanstva, ki se imenuje kraljestvo božje, daje stanovitne in zveste priče, da so bili Jezusovi čudeži storjeni z božjim perstom, da je Jezus Kristus sin božji, ker v njegovi veri smemo pokojno živeti in umreti.

C. Kedar se je gospod Jezus opravičil zoper obrekovanje svojih sovražnikov, še ta nauk pristavi: „Kedar nečisti duh iz človeka pride, hodi po suhih krajih in išče pokoja in ker ga ne najde, pravi: Vernil se bom v svojo hišo, od koder sem izšel. In ko pride, najde jo pometeno in osnaženo; tedaj gre in si privzame sedem drugih hujših kakor on, in gredo v njo in prebivajo; in poslednje reči tistega človeka so hujše, kakor perve.“

Te besede si je tedaj mogel najbolj globoko v serce vtisniti tisti človek, ki je Jezus iz njega hudobnega duha izgnal. Ta človek se je tedaj moral skerbno varovati hudičevega zalezovanja, da bi jih prihodnjič ne prišlo sedem v njegovo dušo stanovat, kjer je prejšni čas samo eden prebival. Pa tudi pismoukom, farizejem in drugim terdovratnim Judom so bile te besede rečene. Bog jih je prejšne čase oprostil od hudega duha, kteremu so z molikovanjem služili; pa zvijače polni hudobni duh jih je zopet v svojo mrežo vjel in mesto enega jih je prišlo sedem na gostijo, ki so Jude pregovorili in premotili s hudobijami, da so obljubljenega Mesija od sebe pahnili in tako večnemu pogubljenju zapadli. In slednjič nam Jezus v teh besedah popisuje žalostni stan tistega kristjana, kateri po odpuščenem grehu zopet še v večje pregrehe in hudobije zabrede.

Besede današnjega evangelja nas tedaj učé, da se moramo prvega greha varovati; zakaj, kakor hitro se človek smertno pregreši, dobi ga hudobni duh v svojo oblast, in človek je tedaj od hudiča obseden na svoji duši. Kedar nam pa zakrament svete pokore madeže prvega greha in izbico človeškega serca pomete in osnaži, mora se človek še bolj skerbno varovati, da ne zagazi v prejšne pregrehe; sicer pripelje stari hudič še sedem drugih seboj in se tako vgnjezdijo v človeško serce, da je silno sporno jih še enkrat izgnati, ja naredijo si v sercu zalego hudobij in naposled ima človek več grehov v sercu, kakor las na glavi.

Slednje reči človeka bodo hujše memo pervih. Tisti spovedniki tedaj ne delajo prav, kateri grešniku ali pa grešnici odvezo grehov dajo, dasiravno pregrešnih navad nima volje zapustiti, in tiste priložnosti se ogibati, v kateri je sicer grešil. Kedar se pri bolniku, preden da je še popolnoma zdrav, bolezen nazaj poverne, je vselej hujša in bolj nevarna; večkrat ko človek v stare pregrehe zabrede, bolj sporna, bolj težavna bo potlej za njega pokora in spreobrnjenje: „Poslednje reči bojo hujše memo pervih.“ Za tega del prosimo tudi po vsaki spovedi Boga, da bi nas ne pustil brez svoje pomoči, da v stare grehe še enkrat ne zabredemo. Amen.

Homilija za 4. postno nedeljo.

„Bila je pa blizo velika noč, Judovski praznik.“ Jan. 6, 4.

V v o d.

Veliki, imeniten čudež, ki ga nam sv. evangelist Janez o Kristusu v današnjem svetem evangelju popisuje, zgodil se je blizo ravno za tega časa, kakor je zdaj. Takrat je bila blizo velika noč, judovski praznik in tudi mi ne bomo več dolgo čakali velikonočnega praznika.

Da je bilo pa v tistem kraju, kjer je Jezus z majhno kruhi toliko ljudi nasitil, že pred veliko nočjo po besedah sv. pisma veliko trave, to stori toplota tistih krajev, kjer je kratka zima in dolgo poletje. Čudež, s katerim je naš Gospod Jezus pri Galilejskem morju na planjavi kruh v rokah apostelnov pomnožil, opominja nas najpred božje vsegamogočnosti, ki stori, da vsako leto iz vsejanega semena zopet toliko žita zemlja rodi, da imajo ljudje celo leto dosti kruha. Drugič nas spominja tisti kruh, ki ga je ljudstvo iz rok apostelnov po blagoslovu Jezusovem prejelo, tistega nebeškega kruha, ki ga je Jezus v velikonočnem času svojim apostelnom prvokrat delil in ki ga pa tudi sveta mati katolijska cerkev deli svojim vernim. Ne vé se, da bi bil Gospod Jezus pred tem čudežem kdaj govoril o zakramentu sv. rešnjega telesa: po tem čudežu je pa koj drugi dan v Kafarnavmu pridigoval, kjer je te-le besede govoril: „Kdor moje meso je in moja kri pije, ima večno življenje in jaz ga bom obudil na sodni dan; zakaj moje meso je prava jed in moja kri je prava pijača.“ Ali ne dela tedaj sveta katolijska cerkev prav, da zapové današnje sveto evangelje zdaj predbrati, ker se zdaj začenjate pripravljati k prejemanju sv. rešnjega Telesa? Ali vam morem tedaj danes kaj boljšega povedati, kakor da vas podučim, kako se morate obnašati:

- A. Pred sv. obhajilom.
- B. Pri sv. obhajilu.
- C. Po sv. obhajilu.

R a z l a g a.

A. Kdor hoče v velikonočnem času, ali pa sicer zakrament sv. rešnjega Telesa vredno prejeti, mora se k temu z vso gorečnostjo pripravljati. To pripravljanje je pa dvojno, tiče se namreč duše in telesa, kakor vam že mora znano biti iz keršanskega nauka. Ravnajte se po izgledu ljudstva, ki ga je Jezus danes nasitil.

1. „Tisti čas je šel Jezus čez Galilejsko morje, katero je Tiberijsko. In šla je za njim velika množica, ker so vidili čudeže, katere je delal nad bolniki.“

Jezus je šel čez Galilejsko morje s svojimi učenci, da bi se v puščavi Bet ajdovski malo počil; zakaj ljudstvo mu še toliko ni dalo odloga, da bi se bil pri pokoju najesti mogel. Ko so pa ljudje vidili Jezusa z učenci vred v ladijo stopiti, šli so po drugem potu v ravno tisti kraj. V svoji gorečnosti so pozabili na jed in pijačo in so vse doma pustili. Tudi daljni pot jim ni bil mar, kdor je mogel iti, šel je za njim; moštvo, ženstvo, otroci ja še bolniki so od vseh krajev k njemu hrepeneli ter ga poiskali.

Ali se od vas, keršanski poslušavci! več tirja kakor je to ljudstvo samo od sebe storilo, kedar se pripravljate k prejemanju sv. rešnjega Telesa? Sveta cerkev nam zapoveduje, da moramo zavžiti sveto rešnje Telo.

Ljudstvo se je postilo celi dan. Po besedah sv. evangelista Lukeža je bilo pozno zvečer, ko jim je Jezus kruha in rib jesti dal. Tirja se tudi od nas, da pridemo čedno in pošteno oblečeni. To vam veliko manj truda stori, kakor ko bi morali po stranskih potih dan hođa iti, da bi do Jezusa prišli. Tirja se od nas, da v Bogu zbrani zavžijemo sveto rešnje Telo; zakaj tukej sprejmemo tistega, ki je ljudstvo za njim vrela, „ker so čudeže vidili, katere je on z bolniki delal“, skazovali so mu božjo čast, katero smo mu tudi mi dolžni.

2. „Jezus pa je šel na goro in je tam sedel s svojimi učenci.“

Jezus je šel na goro, da bi bil nekoliko pri pokoji, pa ni imel dolgo časa miru: „Zakaj, ker je zmirom nove trume ljudstva prihajati videl, vstal je, ter so se mu v serce usmilili. Zakaj zdeli so se mu ti ljudje, kakor ovce, ki nimajo pastirja. „Vzeme jih pred se, ter jim govori o kraljestvu božjem; in kateri so potrebovali jih je ozdravil.“ Vse to nam sveti evangelisti pripovedujejo. Vse to nam priča, kako jih je Jezus pripravljajal na čudež, ki ga je potem storil.

Podučeval jih je in govoril o božjem kraljestvu; to je bilo pripravljajanje dušno. To stori tudi sveta katoljška cerkev; ona vas da podučevati s pridigami in keršanskimi nauki; govori se vam o kraljestvu božjem; kraljestvo božje se imenuje tudi vsaka duša, ki je greha čista, zakaj v njej kraljuje sv. Duh. Ja vaše duše morajo za naprej biti kraljestva božje, hiše božje, da bo pri velikonočnem svetem obhajilu Jezus Kristus čedno in vredno stanovanje v vaših dušah našel. Pred kakor je ljudstvo jesti začelo, ozdravil je Jezus vse bolnike, kateri so bili pričujoči. In pred, kakor bomo

mi zavžili sveto velikonočno jagnje božje, moramo tudi velikonočno spoved opraviti, da bo vsaka bolezen naše duše ozdravljena, da bo vsak greh po zakramentu svete pokore zamorjen. Ne prederznite se, ljube duše keršanske! brez prave pokore in brez resničnega poboljšanja sveto rešnje Telo prejeti. Spomnite se besed svetega Pavla, ki nas tako-le svari: „Človek naj se skuša, in potlej naj še le je od tega kruha in pije iz tega kelha. Zakaj kdor po nevrednem jé in pije od tega, ta jé in pije sebi sodbo, zato ker telesa gospodovega ne razloči.“

B. Keršanski poslušavci! ko ste bili še otroci, ko ste šli prvokrat k svetemu obhajilu, reklo se vam je, da mora človek tri božje čednosti obuditi, namreč vero, upanje in ljubezen, da so te tri božje čednosti najboljše in najlepše pripravljanje, kedar se človek bliža sveti angeljski mizi. Kaj družega, kakor vero, upanje in ljubezen mora tedaj v našem sereu čudež obuditi, ki ga danes premišljujemo.

1. Učite se nar pred od Boga našega Gospoda verovati in verjeti, kar je skorej neverjetno. Jezus je Filipu rekel: „Od kod bomo kupili kruha, da ga bodo ti jedli? to je pa rekel, ker ga je skušal; zakaj on je vedel, kaj bo storil. Filip je odgovoril: Za 200 denarjev kruha ni dosti, da bi vsakteri kaj malega dobil. Andrej pa, eden izmed učencev mu reče: Mladeneč je tukaj, ki ima pet ječmenovih kruhov in dve ribi; ali kaj to med tolikanj?“

Glejte! učenci niso verovali, da se z majhnim številom hlebov more tako veliko ljudi nasititi. In ko je Jezus drugi dan o zakramentu svetega rešnjega Telesa govoril, reklo je nekaj Judov: „Kako nam more on svoje meso jesti dati.“ To veste sami, da človeku ni mogoče, iz malo hlebov toliko kruha narejati ali naločiti, da bi bilo za 5000 ljudi zadosti; človeku ravno tako tudi ni mogoče, da bi kruh v Kristusovo Telo spreobernal: pa mi ljudje ne smemo Boga meriti po človeško, in Boga sebi primerjati. „Pri Bogu ni nobena reč nemogoča.“ Kar on reče, je res. Njegovim besedam smemo verovati, kedar pravi: „Vzemite in jejte, to je moje Telo.“

2. Ravno tako smemo tudi upati v njegovo vsemogočnost in dobroto. Še besedice ne reče na Filipov odgovor in Andrejeve besede, temuč on ukaže, naj se ljudstvo vsede. So tedaj sedli — brez ženstva in otrok — okoli 5000 mož števila. Tedaj je vzel Jezus pet kruhov, dve ribi, pogleda proti nebesom in se zahvali, jih blagoslovi, prelomi kruhe ter jih da svojim učencem razdeliti med okoli sedeče ljudstvo.

Ravno tako popisujejo ta čudež vsi štirje evangelisti, ki ravno tako natanko tudi pripovedujejo, kako je Jezus zakrament svetega rešnjega Telesa postavil; vsi pravijo: „Pri večerji je vzel Jezus kruh in kelh z vinom, je pogledal proti nebu, je oboje blagoslovil, se je zahvalil svojemu nebeškemu Očetu, je dal svojim učencem rekoč: Vzemite in jejte vsi od tega. To je moje Telo, vzemite in pijte vsi iz tega: To je moja kri.“

Komu se ne zdi, da je Jezus hotel s tem čudežem ljudi pripraviti še na večji čudež, ko je ž njim dal ljudem svoje sv. Telo zavžiti in ga še današnji dan daje? Kakor so tedaj učenci na Jezusovo povelje delili kruh ljudem, da so svojo telesno lakoto potolažili, ravno tako še današnji dan njegovi namestniki delijo nebeški kruh njegovega svetega Telesa ljudem, da nasitijo njih duše ter jih ohranijo v večno življenje. Koliko tolažbe polnega, koliko veselega človek sme od te nebeške gostije, te angelske mize pričakovati?! Tukaj ne zavžijemo telesnega kruha, temuč dušno jed; pri tej mizi se človek ne nasiti, da bi dobil za dela in opravila tega življenja moči, temuč za dela in opravila, s katerimi si služi večno življenje. Za tega del imejte terdno zaupanje, kedar smete sveto rešnje Telo zavžiti; tolažite se z Jezusovimi besedami: „Kdor moje Telo je in moja kri pije, ima večno življenje in jaz ga bom obudil na slednji dan.“

3. Ako pa živo vero, terdno upanje pri zavživanju svetega Telesa moramo imeti, ne sme nam pa tudi vrece ljubezni manjkati. Kaj mislite, keršanski poslušavci! s kolikim veseljem, s koliko hvaležnostjo in ljubeznijo se je ljudstvo v puščavi s čudovito pomnoženim kruhom nasitilo? Vsi so dobili kolikor so hotli. Ko so bili vsi nasiteni, rekel je Gospod: „Poberite kosce, kateri so ostali, da konca ne vzamejo. So tedaj pobrali in napolnili 12 košev s kosci, ki so ostali od petih ječmenovih kruhov tistim, kateri so jedli.“ Ljudstvo se ni moglo tedaj braniti da bi tako usmiljenega dobrotnika ne ljubilo. Prašam vas, poslušavci moji, kje pa nam Jezus bolj očitno svojo ljubezen skazuje, kakor v zakramentu sv. rešnjega Telesa. On nam na altarju še zmirom tisto neskončno ljubezen skazuje, katero nam je na križu skazal. Človek bi moral le hudobno serce Judeža Iškarjota imeti, ne pa serce dobrega učenca, ako bi se brez ljubezni spominjal besed, ktere je Jezus pri poslednji večerji izgovoril in ktere duhovni pri daritvi svete maše vsak dan na novo izgovarja: „Vzemite in jejte, to je moje Telo, katero bo za vas dano“, namreč v smert. „Vzemite in jejte, to je moja kri, ktera bo za vas prelita. To storite v moj spomin.“

Dobri otroci, kateri obhajajo osmico ali pa letnico po svojem rajnem očetu, imajo svojega rajnega očeta še zmirom radi, dasiravno ne gledajo več njegovega prijaznega medočja, dasiravno ne

slišijo več prijaznega glasu iz njegovih ust. Mi imamo najboljšega brata, ja očeta, ki je oče vseh očetov, v zakramentu svetega rešnjega Telesa resnično pričujočega, mi ga imamo pri nas, ja on se še poniža v podobi svete hostje v naše serca stanovat iti. Otroci božji, kristjani! ali je mogoče, da bi Jezusa ne ljubili iz celega serca, kedar pride k vam?!

C. Poslušajte še, kako se je ta prigodba končala. „Tedaj so ljudje, ko so vidili čudež, kterega je bil Jezus storil, rekli: On je resnično prerok, kteri ima na svet priti. Ko je tedaj Jezus spoznal, da hočejo priti in ga po sili vzeti, da bi ga kralja storili, je spet sam zbežal na goro.“

To je bila hvaležnost dobrega ljudstva za južino, ktero jim je dobrotljivi Jezus s kruhom in ribami pripravil. To lepo obnašanje ljudstva naj uči vsacega izmed nas, da ne bo nobeden pozabil svoje hvaležnosti skazati za nebeško obed, ki nas v njej Jezusova ljubezen z njegovim mesom in z njegovo kervjo nasiti in okrepi. Ljudstvo je Jezusa hvalilo in spoznalo za preroka, ki je imel na svet priti, to se pravi za obljubljenega Mesija; in ko bi se jim ne bil ognil in zbežal, bi ga bili po sili za kralja naredili. Ravno tako moramo tudi mi po svetem obhajilu svojo hvaležnost z besedami in v djanju kazati za prejeto nebeško jed. Z besedo — da po svetem obhajilu še nekaj časa v cerkvi v Bogu zbrani počakamo in se v molitvah z Bogom pogovarjamo, pa za njegovo usmiljenje zahvalimo, ker je prišel v naše serce stanovat. — V djanju — da si ga za svojega kralja izvolimo, njegove postave in njegove zapovedi natanko spolnujemo, njega vbogamo in si prizadevamo od dne do dne boljšim in pobožnejšim biti. Jezus Kristus sam pravi: „Kdor moje meso je in moja kri pije, ostane v meni in jaz v njem.“ Tisti človek pokaže, da je sv. rešnje Telo vredno prejel, kteri tako živi, kakor bi Jezus v njem stanoval, to se pravi, tako ponižno brez vse prevzetnosti, tako krotko brez vse jeze, tako čisto brez vse nesramnosti, kakor je Jezus živel. Stanujte v Jezusu, poslušavci moji, in ne branite njemu v vašem sercu stanovati! Storite v djanju, kar večkrat prosite: „Jezus! tebi živim; Jezus! tebi umerjem; Jezus! tvoj sem živ in mertev.“ — Jezus tebi živim — po tvojem nauku, po tvojem izgledu; s tvojo gnado hočem v strahu božjem živeti. Jezus tebi umerjem, umreti hočem tako vdan v voljo nebeškega Očeta kakor ti; Jezus tvoj sem živ in mertev — tvoj hočem biti pri smerti, tvoj po smerti ves čas svojega življenja in skoz celo večnost po sodnem dnevu. Amen.

Homilija za 5. postno nedeljo.

„Kdo izmed vas me bo greha prepričal?“ Jan. 8, 46.

V v o d.

Danes nas sveta cerkev spominja začetka Zveličarjevega terpljenja. Odsihdob iščejo farizeji in pismouki prilike, kako bi Jezusa umorili. Ker je pa Odrešenik sveta svojo smert odločil še le na veliki teden, ogibal se je do tega časa skerbno svojim sovražnikom ter se je skrival pred njimi. V spomin tega časa zagernemo dans vse podobe križanega Zveličarja. Vendar nikarte misliti, da se je smerti ali pa svojih sovražnikov bal, — saj je terpel prostovoljno; temuč on je hotel kakor nedolžno jagnje za naše grehe še le pred velikonočnim praznikom umreti, da bi toliko več Judov bilo priča njegove smerti. — Vendar ker se nisem namenil vam razlagati cerkvenih obredov in navad, ki imajo svoje pomembe v sebi, prestopim tudi danes precej k razlaganju svetega evangelja in posnamem iz njega te-le tri reči:

1. Jezus toži zoper nevero Judov.
2. Judje ga zavoljo tega psujejo.
3. Judje hočejo Jezusa kamnjati. Poslušajte pazljivo!

Razlaga.

1. Jezus toži zoper nevero Judov.

a) „Tisti čas je djaj Jezus judovskim množicam: Kdo iz med vas me bo greha prepričal? Ako vam resnico govorim, zakaj mi ne verjamete?“

Te Gospodove besede pričajo, kako so bili Judje neznansko neverni. Jezusovo obnašanje je bilo vselej in povsod brez madeža; njegove besede so bile nedolžne in podučljive, njegovo djanje tako sveto, da se dans derzne svoje sovražnike moško vprašati: „Kdo iz med vas me bo greha prepričal?“ „Dolgo živim že med vami“, jim je hotel Jezus reči, „in kdo se spomni, kdo more reči, kdo iz med vas ve, da sem se kdaj zlagal, da sem kdaj in koga goljufal, da bi bil kdaj v kako zmoto zabredil? Ne skrivam se po kotih, govorim in učim očitno vpričo mnogo ljudi, in povejte mi in spričujte, če mi je kdaj kakošna lažnjiva ali nespodobna beseda ušla iz ust. Kako sveto se obnašam in kako resničen da je nauk, sem

vam spričal z mnogo čudeži: toraj morate prepričani biti in vedeti, da resnico govorim, pa mi vendar ne verjamete. Resnično, resnično, vaša nevera je grozna in strašno velika in ne morete se izgovarjati zavoljo nje.“

Zdaj vas pa jaz vprašam, ljube duše keršanske! ali je tudi življenje tistih, ki dandanašnji uče zoper keršansko vero, čisto, sveto in neomadeževano, kakor je bilo življenje Kristusovo? Ali se morda tudi njim ne more noben greh očitati? Ali je tudi njih govorjenje tako polno resnice, da bi se nobena laž med njim ne nahajala? Ali tudi oni čudeže delajo, da bi se jim moglo več verjeti kakor Kristusu? — Znano vam je in dobro veste, da krivim apostolom v teh rečeh veliko manjka in veselilo me bo, če si dobro zapomnite evangelijski pregovor da „slabo drevo ne rodi dobrega sadu“ in če si hudobnim ljudem ne bote dali motiti v svoji veri.

a) Zraven pristavi Jezus še te-le besede: „Kdor je iz Boga besede božje poslušša. Za tega voljo vi ne poslušate, ker niste iz Boga.“ Glejte! to je korenina nevere. Ko bi bilo že zadosti Kristusove nauke samo verovati, zraven pa nič drugega storiti, bi še marsikdo rad veroval. Zato pa, ker keršanska vera veliko zapoveduje, kar hudobni ljudje nočejo storiti, mnogo pa prepoveduje, kar radi delajo in opustiti nimajo volje; glejte! za tega del ima keršanska vera toliko sovražnikov in nasprotnikov; zatorej je veliko takih ljudi, kateri v vseh rečeh prosto živé ter se ne pečajo ne za cerkvene pa tudi ne za cesarske postave. „Kdor je iz Boga, poslušša božje besede.“ Kdor se Boga boji in njega ljubi, kdor služabnik božji želi biti in otrok božji, ne bo se branil poslušati Kristusovih naukov, pa bo tudi marljivo skušal po njih živeti. „Zato vi ne poslušate besede božje, ker niste iz Boga“, zato namreč ker služite svetu, hudiču potlej pa svojemu telesnemu poželenju, ki mu ni prava vera po volji, ker ona to trojno zaničuje in premagovati zapoveduje.

Ljubi farmani! naj se vam nikar ne studi božjo besedo pri pridigah in keršanskih naukih pazljivo poslušati, dokler to storite, smem še zmirom upati, da ste otroci božji. „Kdor je iz Boga, poslušša božjo besedo.“

Kdor začjenja pridige in keršanske nauke zanemarjati ali celo zaničevati, vtegnil bi na vekomaj pogubljen biti, ker je Kristus rekel: „Taki ljudje niso iz Boga, njih oče je hudič.“

2. Jezusa Judje zavoljo tega psujejo.

Judje niso mogli na to nič pametnega odgovoriti Jezusu. Ker pa le niso mogli molčati in ker niso hotli vanj verovati, začnó ga prav peklensko psovati ter pravijo: „Ali ne govorimo mi prav,

da si Samarijan, in hudiča imaš?“ Samarijane so Judje imenovali krivoverce pa sovražnike prave judovske vere. Judje so pa dajali ta priimek Jezusu zato, ker je bil tudi njim dober in usmiljen, kakor z vsakim drugim grešnikom, ki ga je želel na pravo pot pripeljati. Iz gole hudobije pa so ga dolžili, da ima hudiča, kakor takrat, ko so djali, da hudiče izganja s pomočjo Belcebuba višega iz med hudičev, kakor ste danes osem dni slišali.

„Jezus je odgovoril: Jaz nimam hudiča; ampak častim svojega Očeta, in vi ste mi čast odvzeli. Pa jaz ne iščem svoje časti; je ki jo išče in sodi.“

Na prvi zaničevavni priimek, namreč: „Ti si Samarijan“, Jezus ne odgovori nobene besedice ter nas uči s svojim izgledom, da je najbolj pametno, ako se tiho dé in molči, kedar nas ljudje psujejo in zmirjajo. Drugega psovanja, namreč: „Ti imaš hudiča“, Jezus ni smel z molčanjem prezreti, ker to bi bilo škodovalo časti sv. evangelja; temuč odgovori jim mehko in brez vse ostrogi: „Jaz nimam hudiča, ampak častim svojega Očeta, vi pa mi čast jemljete.“ Tako se moramo temu, s čimur se naše opravilo natolcuje in ognjusuje, zoperstavljeni in reči, da ni resnica, kar se govori. Dolgi prepir sovražnike le še bolj razkači. — Ali pa morda moramo svojo čast zanemarjati? Nikakor tega storiti ne smemo, temuč mi jo moramo Bogu priporočiti in izročiti. „Jaz ne iščem svoje časti“, pravi Jezus, „je nekdo, ki jo išče in sodi.“ Ako tedaj pred Bogom nismo zadolženi in svoj posel njemu izročimo, pokazal bo že on gotovo, kedar bo njemu všečno, našo nedolžnost. On ima veselje nas v ponižnosti in potepeljivosti skušati, kedar nas ljudje zaničujejo. On nam bo morda še v tem življenji, če pa ne tukaj, pa vsaj konec sveta veselje napravil in vsem ljudem očitno našo nedolžnost pokazal; on bo sodil.

3. Judje hočejo Jezusa celo kamnjati.

Ljubeznjivega Gospoda natolcevanje ni razkačilo, ampak krotko jim je razodeval in kazal, da je on Bog v resnici ter jih vabil in nagovarjal vanj verovati. Zatorej jim je djal: „Resnično resnično vam povem: Ako kdo mojo besedo dopolni, ne bo smerti vidil vekomaj“, to se pravi: Kdor mojo besedo dopolnuje, ne bo vidil večne smerti, ne bo pogubljen vekomaj. Judje pa so te besede zopet nalašč napak razumeli ter jih obernili na časno smert in so rekli: „Zdaj smo spoznali, da imaš hudiča. Abraham je umerl in preroki, in ti praviš: Ako kdo mojo besedo dopolni, ne bo smerti okusil vekomej.“ Si li več kakor naš oče Abraham, ki je umerl? in preroki so umerli. Koga sam sebe delaš?“ Ako bi Jezus ne bil tako ponižen in pohleven, bi jim bil kar naravnost odgovoril in djal: Jaz sem Bog in človek skup, tedaj več kakor Abraham. Abraham in preroki so le temu svetu odmerli, ne pa večnosti,

Kdor pa v me veruje, bo sicer časne smerti umerl, njegova duša se bo od telesa ločila, unkraj groba pa bo dosegel večno življenje. Te besede pa bi bili Judje lahko iz njegovega odgovora posneli; zakaj „Jezus je djal: Če jaz sam sebe častim, moja čast nič ni; moj Oče je, kateri me časti, od kterega vi pravite, da je vaš Bog.“ Glejte! kako natanko jim pove, da je Bog. „In ga ne poznate; jaz pa ga poznam. In ako rečem, da ga ne poznam, bom lažnik; ali poznam ga in dopolnujem njegovo besedo. Abraham, vaš oče se je silno veselil viditi moj dan; vidil ga je in je bil vesel.“

Abraham je namreč z veseljem pričakoval prihod Mesijev, ker je vedel, da bo rojen iz njegove rodovine. Kakor drugi preroki je tudi Abraham vidil Kristusa po božjem razodenji. Pa tudi pred pekлом je moral o rojstvu Mesijevem vedeti, nekaj po razodetji božjem, nekaj pa od tistih svetih ljudi, ki so za Kristusovega časa umerli in k Abrahamu prišli v predpeklo.

Pa Judje so se zopet branili razumeti Kristusovih besed in so djali: „Še petdeset let nimaš in si Abrahamu vidil?“ ki je skoraj 2000 let pred Kristusovim rojstvom živel? Zdaj pa je bil prisiljen Jezus prav na tanko in očitno govoriti in je djal: „Resnično resnično vam povem, predno je bil Abraham, sem jaz“, in jim je hotel reči: Ako moje človeško telo ni tako staro, da bi bil mogel Abrahamu viditi, vendar sem kakor Sin božji rojen od vekomej, in tedaj po božji naturi starši memo Abrahamu. Zdaj so ga prav razumeli, pa mesto da bi bili na svoje grešne kolena pokleknili ter ga molili, mislili so si rajši v svoji slepoti in terdovratnosti, da Boga preklinja in ker so preklinjevalce Boga po svoji postavi kamnjevali, jeli so kamnje pobirati, „da bi vanj lučali.“

Za božjo voljo, kristjani moji! alite, zdaj veste in ste pričani, kam sovraštvo človeka zanese, če se mu prostor naredi v sercu?

S perva Judje Jezusa niso čertili; kmali ga začno natolcevati in na zadnje ga hočejo celo umoriti. Varujmo se tedaj, ljubi moji kristjani! perve jeze in prizadevajmo si kolikor le moremo, da njeni kal, njeni začetek zadušimo: sicer pride iz jeze prepir in boj, za bojem rane in mnogokrat nevarna neprevidna smert. Kaj pa je storil Jezus? „Jezus pa se je skril in je šel iz tempelna.“ Ura njegovega terpljenja še ni prišla, za tega voljo še ni dopustil, da bi ga sovražniki siloma umorili. Nam pa je s tem obnašanjem zapustil lep nauk, da se moramo jezovcev, togotnih ljudi in prepiravcev rajši ogibati kakor ž njimi nepotrebne opravila in pečanje imeti. Amen.

Homilija za god in praznik sv. Jožefa.

„Jožef, Davidov sin! ne boj se (k sebi) vzeti Marije svoje žene; zakaj kar je v nji rojeno, je od sv. Duha“ Mat. 1, 20.

V v o d.

Pri katoliških kristjanih je splošna navada, da ima vsakdo svojega kerstnega patrona, vsaka fara svojega cerkvenega in vsaka deželnega patrona, za posebnega varha in priprošnika pri Bogu. Iz med vseh svetnikov vendar pa menda ni nobenega, kateremu bi se tako splošna čast skazovala med vernimi kristjani, kakor svetemu Jožefu, ker danes ves keršanski svet njegov god praznuje. Vsaj med Slovenci blizo nobene cerkve ne najdemo, ki bi je podoba sv. Jožefa ne kinčala, in redke so tudi družine, ktere bi ne imele kakega Jožefa med sebo. Svest sem si, da se med mojimi poslušavci mnogo očetov, sinov, mater in hčer nahaja, ki danes obhajajo svoj god, in jaz vam voščim in želim k današnjemu godu, da bi ga še mnogokrat zdravi, mirni, zadovoljni in veseli dočakali Bogu v čast, sebi pa v dušni prid in telesni blagor pod varstvom sv. Jožefa!

Zakaj pa vendar kristjani sv. Jožefa tako radi častijo in zakaj imajo toliko zaupanja vanj? Zastran tega nam gotovo ni treba veliko popraševati, ker dobro vem, kdo je bil sv. Jožef. Sv. Jožef je bil ženin Marijin, potlej pa rednik Kristusov: že samo za tega voljo zasluži, da ga častimo.

I. Sv. Jožef zasluži, da ga častimo z avoljo Marije, ker je bil njen ženin; to je prvi oddelek.

II. Sv. Jožef zasluži, da ga častimo, ker je bil rednik Kristusov; to je drugi oddelek.

Le prav pazljivo poslušajte!

Razlaga.

I. Sv. Jožef Marijin ženin.

Da nam bo imenitnost tega imena bolj jasna in umevna, moramo dobro premisliti, 1. kakošna nevesta da je bila Marija, 2. kakošen ženin da je bil sv. Jožef.

1. V sv. evangelju se danes precej te-le besede beró: „Ko je bila njegova mati Marija Jožefu zaročena, se je, predno sta skup prišla, znašla noseča od sv. Duha.“ Povejte mi, kristjani moji, če veste, kje je ali kje je bila kdaj, kar svet stoji, ktera kraljevska ali ktera cesarska nevesta Mariji enaka v imenitnosti, visokosti in slavi, Mariji, ki je bila sv. Jožefu zaročena? Nevesta sv. Jožefa je bila Marija, je bila mati božja, je bila tista, ki je pod svojim srcem nosila edinega Sina večnega nebeškega Očeta, in ki je Boga Sina od Boga sv. Duha spočela. Ko se je sv. Jožef zaročil z Marijo, zavezal se je tisti devici, ktera je bila zavoljo včlovečenja Kristusovega tovaršica presvete Trojice.

V kako ozki zvezi in prijazni tovaršiji je stala Marija z nebeškim Očetom, ki jo je izvolil za posodo najimenitnejše božje skrivnosti? Zakaj Marija je bila na zemlji mati tistega, ki je bil od nebeškega Očeta od vekomej. In kakor je v nebesih le en sam božji Oče, tako na zemlji zraven Marije ni nobena žena božja mati.

V kako ozki zvezi in prijazni tovaršiji je stala Marija z božjim Sinom, ker je bila njegova telesna mati? Iz njenega trupla je vzel Sin božji svoje truplo in edini Sin božji je tudi edini Sin Marije.

V kako ozki zvezi in prijazni tovaršiji je stala Marija s sv. Duhom, ki jo je obsenčil, da je spočela in rodila? Zakaj sv. Duh je ljubezen, ki veže Boga Očeta in Boga Sina med sebo, je tako rekoč obveza ali pas presvete Trojice; ona je pa tudi vez in korenina ljubezni polne skrivnosti Kristusovega včlovečenja. Dasi-ravno je tedaj Marija mati, devištva vendar nikdar ni zgubila; zakaj kakor Jezus Kristus po božji natori od vekomej le očeta ima in matere nima, tako ima on po človeškem rojstvu na zemlji le mater samo brez očeta. Komu tedaj ne more dovolj jasna biti slava in imenitnost Marije, ki jo rojstvo božjega Sina tako visoko povzdiguje?

Kako imeniten pa mora tedaj tudi sv. Jožef biti, ki mu je Bog sam ukazal z Marijo se zaročiti? Bog je sklenil Mariji ženina izvoliti, da bi ljudje ne mislili, da je ona v nečistosti spočela; tako je bilo oskerbljeno za čistost device, pa tudi za čast matere; ta ženin pa je bil sv. Jožef. Kakošno vrednost, kako visoko ceno je vendar Jožefovo življenje imelo pred Bogom, da ga je Mariji dal za ženina!

2. „Jožef pa njen mož, ker je bil pravičen in je ni hotel razglasiti, hotel jo je skrivaj zapustiti.“ Te kratke besede hvalijo sv. Jožefa v dvojnem pomenu, v splošnem in osebnem. Sv. pismo le samo tiste imenuje pravične, kateri so v resnici prijatli božji, le samo ljudi polne čednosti in svetosti. Ako bi nam tedaj sicer nič

druzega ne bilo znano v djanji in življenji sv. Jožefa, kakor beseda današnjega svetega evangelja, ki ga imenuje pravičnega moža, bi bilo dovolj zakaj da ga štejemo med najslavnejše svetnike. Pravičen mož se le samo tisti imenuje, ki pošteno vse stori, ki vselej po pravici ravna, ki dolžnosti do Boga, do bližnjega in do sebe na tanko dopolnjuje, ki tedaj keršanske pravice v nobeni pikici ne razžali. Keršanska pravica pa tirja od človeka, da bi dobro delal in hudega se varoval. Sv. Jožef tedaj ni nikdar kaj hudobnega storil, temuč vse svoje dušne in telesne moči je le na dobro obračal; priča tega je sv. evangelje, ki pravi: „Jožef, njen mož, je bil pravičen.“

Sosebno pričo njegove pravičnosti nahajamo v tisti misli, ker je sklepal svojo nevesto skrivši zapustiti. Preblažena devica mu skrivnosti včlovečenja z gole ponižnosti ni povedala; o njenem devištvu in nedolžnosti ni sv. Jožef nič slabega mislil; zraven je pa vendar vse kazalo, da je noseča. Vprašati jo se ni upal, ker se je bal njenega serca razžaliti; pri drugih ljudeh se posvetovati, bilo je nevarno, ker bi bili gotovo koj jeli nad njo si jezike brusiti; zakonski obljudi zvestemu biti, se mu je zopet zdelo nevarno zavoljo postave, ki je vsakemu možu prepovedovala pečati se s prešestnico. Kaj stori tedaj sv. Jožef, da bi postave ne razžalil in da bi zraven tudi sosedom kakega pohujšanja ne dal? Sklene na tihem svojo ženo skrivši zapustiti in vse skupaj božji previdnosti izročiti. Edini ta sklep nam je priča Jožefove ljubezni do Boga, ljubezni do svoje žene, ljubezni njegove do sosedov, nam je priča njegove sramožljivosti, nedolžnosti, njegovega molčanja v pravem času in varovanja — to so zgol one lepe čednosti, zavoljo katerih je bil vrednega spoznan v božjem sklepu za tovarša matere božje, za pomočnika, varha in tolažnika najčistejše device, za ženina Marije.

Glejte tedaj, ljube duše keršanske! da vam ni treba čudežev delati, ako hočete med svetnike se šteti, saj jih tudi sy. Jožef ni delal; temuč dovolj je, če ste pravični po izgledu sv. Jožefa. Branite se hudega, delajte dobro, to je vse, kar Bog od vas tirja. Naj vas peljejo pota življenja kamorkoli, storite vselej le to, od česar vam bo mogoče pred Bogom in pred svojo vestjo dati odgovor. Tako je storil tudi sv. Jožef, ki je mislil v stiskah svoje vesti najboljše storiti, ako svojo ženo skrivši zapusti. Ni si upal trohice slabega misliti od Marije, vpričo drugih ljudi v njej kaj slabega govoriti, tega pa že celo ne; po besedah sv. Pavla, ki pravi: „Ljubezen ne misli nič slabega“, govori pa že celo ne kaj slabega od svojega bližnjega. Koliko veselja in pokoja bi bilo več med zakonskimi, med sosedi, med prijatli in v tovaršijah, ako bi se vsakteri po izgledu sv. Jožefa varoval hudo misliti v svojem

sercu od svojega bližnjega, ako bi se vsakdo zderževal obrekovavnega govorjenja?

II. Sveti Jožef, rednik Jezusa Kristusa.

Premislimo še sv. Jožefa „rednika“ Kristusovega. Pri tej priči mi pridejo na misel Jezusove besede: „Kdor se ponižuje, bo povišan.“ Enako Mariji devici, ki je bila zavoljo svoje ponižnosti zvoljena za mater božjo, ker pravi sama od sebe: „Gospod je pogledal ponižnost svoje dekle: je tudi sv. Jožef zavoljo svojega ponižanja izvoljen bil za rednika in varha božjega Sina. Poiščimo tedaj v današnjem sv. evangelju 1. ponižanje, 2. povišanje sv. Jožefa.

1. „Kedar je pa to mislil, glej! se mu je angelj Gospodov v spanji prikazal, rekoč: Jožef, Davidov sin! ne boj se vzeti Marije svoje žene.“ Sv. Jožef tedaj se ne zanaša na svojo lastno glavo, se tudi ne baha s svojo modrostjo: dasiravno tedaj sam sebo sklepa svojo ženo zapustiti, vendar se v naglici ne prehiti, ampak nekoliko počaka ter se spat vleže. O, kako slaba bi se bila vtegnila goditi Jesusu, Mariji in Jožefu samemu, če bi se bil v hitrici prenaglil ter svoj sklep v djanji izpeljal brez pomislika, kaj bi se vse vtegnilo pripetiti?

Glejte, ljubi moji, enako se tudi mi ne smemo preveč zanašati na svojo lastno modrost; ne ravnajte tedaj v svojih opravilih kar naravnost na vrat na nos; vbogajte rajši svet modrih mož, ki pravijo: počasi se tudi daleč pride. Čakajte jutrišnjega dneva, vlezite se še enkrat spat, predno začnete kaj ravnati, česar bi se vtegnili v poznih dneh kesati, kedar je že prepozno in se ne da več popraviti. Vidite, kaj se zgodi, ker se sv. Jožef sam na-se ni zanesel in gotovo tudi še iz globočine svojega serca pomolil, predno je zaspal: „Angelj Gospodov se mu je v spanji prikazal, rekoč: Jožef Davidov sin! ne boj se vzeti Marije svoje žene; zakaj, kar je v nji, je rojeno od sv. Duha.“

„Jožef, Davidov sin!“ Kaj pravi angelj? Jožef reven tesar, David pa najslavnejši iz med vseh judovskih kraljev; kako se to strinja in veže? Glejte! to je ponižnost in ponižanje sv. Jožefa. Bog je pobožnemu kralju Davidu razodel, da bo Mesija, odrešenik sveta, rojen iz njegovega rodu, iz njegove kervi. Sv. Jožef pa Marija sta bila oba iz kraljevske rodovine Davidove: vsa ta kraljevska rodovina je pa počasi tako propadla in v nič prišla, da se je med ljudmi celó že spomin zgubil slavnega Jožefovega rodu. Jožef je bil tedaj v resnici kraljevič, oblastnik brez dežele, Davidov sin zraven pa priprosti rokodelec — reven žalosten stan za njega: pa

sv. Jožef se je znal ž njim potolažiti in z rokodelstvom dobro v caker hoditi.

Pa akoravno so morda udje kraljevičevi šibki bili in njegovo telo ne posebno korenjaško, vendar se ni branil tesarskega rokodelstva se izučiti, pa se tudi ni sramoval vsakdanjega kruha v potu svojega obraza si prislužiti — to je za nas lep nauk, da se nam ni treba nobenega dela sramovati. Pa dasiravno je bil kraljev tesar pred svetom boren je vendar-le pred Bogom toliko veljal, da je svojo sveto družinico v njegovo varstvo izročil in svojemu božjemu Sinu ga za oskerbnika in rednika dal.

2. Angel božji mu je djal: „Ne boj se svoje žene k sebi vzeti, zakaj, kar je v nji rojeno, je od sv. Duha. Rodila pa bo sina, in imenuj njegovo ime Jezus: on bo namreč odrešil svoje ljudstvo od njih grehov.“ Angel tedaj v božjem imenu poterdi zakon Jožefov z Marijo. Kakor tedaj Jožef od Boga prejme vse zakonske pravice moža do Marije, tako so mu pa tudi očetovske pravice do božjega Sina podeljene, ki ga je Marija od sv. Duha spočela. Oče imajo pravico svojemu otroku ime odločiti, in sveti Jožef sme, kakor pravi telesni oče, božjemu Sinu ime Jezus dati, tedaj oče biti tistemu, ki je prišel iz nebes na zemljo, da bi rešil in zveličal zgubljene Adamove otroke. Glejte! kako naglo mine ponižanje Jožefovo in kako se vzdigne kvišku njegova vrednost. Ko bi bil on zdaj oblastnik vsega Davidovega kraljestva, bi vendar njegova slava ne bila tako sijajna. Kralj David je prihodnega Mesija imenoval svojega Gospoda: „Gospod je rekel mojemu Gospodu“; sv. Jožef pa novorojenemu Mesiju sme reči: Moj sin! Glejte kako je visok, koliko je vreden!

O ne nehajte tedaj, ljubi farmani! sv. Jožefa pridno častiti in na pomoč klicati v vseh potrebah in težavah. On je ženin Marijin in rednik Kristusov. Kdor je prijatelj sv. Jožefu, bota mu gotovo tudi Marija in Jezus prijazna. Sveto družinico Jožefa, Marijo in Jezusa bi jaz dans rad poslal po vsej fari, v vsako hišo, da bi se očetje ravnali po izgledu Jožefovem, da bi matere posemale mater Marijo, da bi keršanski otroci Jezusovega izgleda izpred oči ne zgubili; mirna bi bila potlej sosesčina, pokojne bi bile hiše, kregi in prepiri bi le molčali, nebeški blagor in rajsko veselje bi kraljevalo nad nami! Jezus, Marija in sv. Jožef! v vaše roke, v vaše varstvo izroči in priporoči dans dušni pastir sebe in svoje ovčice. Amen.

Homilija za cvetno nedeljo.

„Slava sinu Davidovemu! hvaljen bodi, kateri pride v imenu Gospodovem.“
Mat. 21, 9.

V v o d.

Kako vam je bilo pri sercu, ljubi moji! pri današnjem branji sv. evangelja, ki nam pove, kako slavno je Jezus Kristus jezdil v Jeruzalemsko mesto? Meni se zdi, da so mi znani vaši občutki. Saj imate vsi radi ljubeznjivega gospoda Jezusa Kristusa; in ker ga imate radi, gotovo vas tudi veseli, da ga Jeruzalemei danes tako častljivo v svojem mestu sprejemljejo. In na tihem si gotovo želé vaše serca v tiste čase, ko se je to godilo, da bi mu bili mogli z učenci njegovimi in z ljudstvom vred svojo čast skazati. Ako se nisem zmotil zastran občutkov vaših sere, skusil bom vašim željam tudi nekoliko vstreči. Vzdignite se tedaj na perute svojih misel in pojdite z menoj v Jeruzalem, jaz vam hočem vso procesijo Zveličarjevo živo pred oči pripeljati ter se poslužim k temu namenu besed današnjega sv. evangelja. Poglejte najpred

I. Pripravo Jezusovo k tej procesiji;

II. Prerokovanje, ki ga je Jezus pri tej procesiji dopolnil.

III. Poglejte slednjič, kako slavno je bil Jezus pri tej procesiji v Jeruzalem vpeljan. Le prav pazljivo poslušajte!

Razlaga.

I. Priprava Jezusova k tej procesiji.

„V tistem času, to je v nedeljo, prvi dan tedna pred judovskim velikonočnim praznikom; koj drugi dan ko je Jezus v Betaniji pri gobovem Simonu obedoval in tudi Lazar, kterega je Gospod od mrtvih obudil, zraven bil pri gostiji, med katero je Marija Lazarjeva sestra Jezusa z dišavami mazilila, in kjer je množica Judov skup privrela, ne samo zavoljo Jezusa, temuč da bi Lazara vidili: „takrat tedaj so se približali Jeruzalemu in so prišli v Betfago pri oljski gori, tedaj je Jezus poslal dva učenca in jima je rekel: Pojdita v vas, ktera je pred vama, in berž bota našla oslico pri-

vezano in žrebe pri njej, odvežita in pripeljita mi jo. In če vam kdo kaj poreče, recita, da ju Gospod potrebuje, in berž ju bo spustil.“

1. Ali vam ni jasna pri tej priči vsegavednost Jezusova? Nobena živa duša mu ni povedala in tudi vidilo se ni od tod, kjer je govoril na tisti kraj, kjer je oslica stala v Betfagi z žrebetom vred, in vendar mu je bilo vse to na tanko znano. Znano mu je bilo, kar se bo reklo učencema, kedar bota oslico odvezovala. Znano mu je bilo, da se jima ne bo branilo živinčet vzeti, ako porečeta, in da ju Gospod potrebuje. Vse te okoljščine je že pred vedel.

Blagor nam, kristjani moji! da naš Gospod Jezus za vse pred vé, karkoli se nam bo v življenji še pripetilo, da mu je pri tej priči vse jasno, karkoli naši skrivni in očitni sovražniki zoper nas govore in sklepajo. Izročimo njegovi božji previdnosti vse svoje življenje in zanašajmo se vselej na njegovo dobroto in vsegamogočnost. „Če je Bog z nami, kdo bo zoper nas?“

2. Poglejmo pa tudi, kako sta bila učenca vbogljiva, ta učenca sta bila menda Peter pa Filip.

Prav varno, jaz mislim, da morda ni bilo, v ptuj kraj iti in ondi v pričo ljudi oslico z žrebetom odvezovati? Ker je pa Gospod zapovedal, nista se branila, ampak sta se nadjala, da bota brez nevarnosti mogla to delo opraviti. Tako vbogajte tudi vi otroci svojim staršem po izgledu teh dveh učencov in vi posli svojim gospodarjem in gospodinjam. Kaj hudobnega vam menda ne bodo ukazovali; kdor ima kaj zapovedati, bo že vedel, zakaj da mora ta ali una reč storjena biti. Vi morate pokorni biti, za pokorščino vas bo blagoslovil Bog, pri katerem več velja pokorščina kakor darovi.

3. Tudi od Betfaganov se moremo kaj učiti. Komaj so čuli, da Gospod oslice potrebuje, že so bili tudi voljni, njegovi službi jo dovoliti. Kako mogočno je tedaj Gospodovo ime! Mi Gospoda boljše poznamo, kakor seljani iz Betfage, za tega volja se gotovo tudi ne bomo branili vse storiti v Gospodovem imenu. V Gospodovem imenu bomo tedaj radi miloščino delili siromakom; v Gospodovem imenu bomo od napak svojega bližnega molčali; v Gospodovem imenu bomo krivico voljno terpeli; v Gospodovem imenu se bomo pregrešnega veselja zderževali, dobre dela opravljali, po njegovih zapovedih živeli; v Gospodovem imenu bomo vsako opravilo začeli in sklenili.

4. Še oslica in žrebe nista brez duhovnega pomena; ona dva nas spominjate grešnic in grešnikov. Ker je vselej nespametno in gnjusobno Boga razžaliti in nebesa zgubiti, zraven pa vice ali celo pekel zaslužiti: dela se človek po besedah sv. Duba živini enakega, kedar greši. Po besedah sv. Marka sta bila privezana oslica in žrebe zunaj pred durmi tam, kjer sta šla v Betfagi dva pota narazen. Tudi grešnik stoji s satanovo vervjo privezan na razpotji, ter se posvetuje s sebo ali bi šel po širokem potu pregrešnega življenja v pekel, ali bi jo krenil na ozko stezico pokore, ki pelja v nebesa. Oslica in žrebe sta stala na razpotji privezana tako dolgo, dokler da ne prideta učenca Gospodova po nju. Enako tudi grešniki in grešnice ne pridejo pred na pravi pot, dokler da se jih Jezus s svojo gnado in milostjo ne usmili, ter pošlje svoje učence, namreč duhovne pastirje, da jih v velikonočni spovedi grehov odvežejo, k Jezusu peljejo ter sprijaznijo z božjo pravico. Serčno želim, ljubi moji! da bi bili to srečo že dosegli, ali da bi je vsaj dolgo ne čakali.

II. Prerokovanje, ki ga je Jezus pri tej procesiji dopolnil.

„Vse to pa se je zgodilo, da se je dopolnilo, kar je govorjeno po preroku, kateri pravi: Povejte hčeri Sionski: Glej! tvoj kralj pride k tebi krotek, in sedeč na oslici in na žrebetu podjarmene oslice.“

Tako je govoril prerok Caharija konec babilonske sužnosti, tedaj blizu 500 let pred Kristusovim rojstvom. Že takrat je sveti mož pravil in oznanoval Sionski hčeri, namreč Jeruzalemskemu mestu, ki je bil hrib Sion glavni kraj njegov, da bo njeni kralj Mesija krotko in ponižno na oslici k njej prijezdil. Da je Mesija enkrat na oslici v Jeruzalem prijezdil, sicer ni nič kaj posebno imenitnega; vendar so preroki še to malenkost pred povedali in Kristus jo je na tanko dopolnil. Tako so se tedaj vse zelo imenitne in malo imenitne reči, ki so jih preroki o Mesiju mnogo let pred njegovim rojstvom že Judom pravili, v Kristusu vse in na tanko dopolnile. Ne samo čudeži, ki jih je Jezus delal, temuč tudi prerokovanja, ki so se na njem dopolnile, nam toraj pričajo, da je Jezus Nazarenski resnično obljubljeni Mesija.

„Veseli se hči Sionska; glej! tvoj kralj pride krotek“, te besede, ki se beró pri preroku, očitno nam kažejo, kako je velik razloček med Kristusom, ki jezdi v Jeruzalem in med zemeljskimi kralji, ki jih vpeljejo v mesta. Kedar se kak posveten kralj po kervavi vojski in slavni zmagi sovražnikov v svoje glavno mesto pelje ali jezdi, tedaj je vse na nogah, ulice se kinčajo, slavoloki

stavijo in vežejo, topovi gromovito pokajo, mnogobrojne zastave se mogočno vijejo po zraku, orožje vojakov se bliska, od oblakov odmevajo godbe glasovi, živijo- in slava-klicov ni konca ne kraja! Žalostni spomini razdjanih mest in v tla pogorelih vasi, razcapani sovražniki in siromašni ranjenci, vse to zamore človeško serce bolj z grozo, kakor z veseljem napolniti. Okoli Jezusa pa se ne čuje razujzdano veselje, ampak čuje se veselje, ki ga krotkost, mir in pokoj v serce vlije. On ne pride iz bojev, ne od mesarskega klanja in prelivanja kervi, temuč on pride, da bi v petih dneh svojo lastno kri preлил za rešenje svojega ljudstva. On ne pripelje seboj vjetih sovražnikov, ampak on pride, da bi s svojim neprecenljivim življenjem svoje lastne sovražnike rešil iz sužnosti hudičeve. Okoli njega ne miglja zlato in škerljat kupljen za trud, za skerbi in kervave žulje podložnih. Tuja izposojena oslica je njegov vranec, slabe oblačila učencov so njegovo sedlo, priprosto ljudstvo, ki ne nosi orožja, ampak oljko in palmove vejice v roci, je njegovo spremstvo. Vse to je moral prerok v duhu že pred viditi, da je Jeruzalemčanom mogel reči: „Veseli se, Sionska hči! glej, tvoj kralj pride krotek.

Ko bi bili vsi Jeruzalemčani spoznali, kdo da je tisti, ki danes k njim pride, bi se gotovo nobeden ne bil med njimi znašel, ki bi se ni bil serčno veselil Jezusovega krotkega vhoda v Jeruzalem. Nam pa, ljubi moji, je gotovo znano, kdo da je tisti, ki pride s svetim obhajilom v naše serca stanovat. On je ravno tisti Jezus z dušo in s telesom, kateri iz ljubezni do nas svojo božjo in človeško naturo s čudežem skriva v najmanjšo drobtinico kruha ter pride k nam, kedar koli želimo, da bi nasitil naše duše in dal zastavo večnega življenja.

III. Poglejte slednjič, kako slavno je bil Jezus pri tej procesiji v Jeruzalem peljan.

„Učenca pa sta šla, in sta storila, kakor jima je Jezus ukazal. In sta pripeljala oslico in žrebe, in so položili svoje oblačila na njiju in so ga gori posadili. Silno veliko ljudi pa je razgrinjalo svoje oblačila po potu; drugi pa so veje sekali z dreves, in stlali na pot. Množice pa, ktere so spredej in zadej šle, vpile so rekoč: Hozana sinu Davidovemu! Hvaljen bodi, kateri pride v imenu Gospodovem! Hozana na visokosti!“

Dasiravno je oslica le siromaško živinče, vendar pa le vemo iz sv. pisma, da so se imenitni Judje radi z oslicami vozili in jih jezdili. Za revščino in siromaštvom Jezusovim se tedaj vendar-le nekoliko sveti zarja skrivne njegove visokosti in nebeškega kralja. Ko bi bili siromašni učenci s čim imeli oslico okinčati, ki je kralja

nosila, gotovo bi jo bili tudi kraljevsko olepšali; saj voljni so bili kaj takega storiti, ker so mu iz svoje obleke sedlo naredili.

Komaj drugi ljudje početje učencov zagledajo, že jamejo tudi raz se oblačila tergati ter jih pogrinjajo po potu, po katerem bo Jezus jezdil. Nekaj jih smuka perje z dreves ter ž njim posipljejo pot, nekaj jih seka palmove veje in oljke zraven stoječe ter spremljajo praznično Jezusa v Jeruzalem.

Kedar pa vi, keršanski poslušavci! spremljate s procesijo Jezusa v zakramentu sv. rešnjega telesa; ali pa kedar Jezus pri zavživanji svete hostije pod streho vašega serca pride stanovat, tedaj se nikakor od nas ne tirja, da bi se zavoljo Kristusa svojih oblačil znebili; ampak znebiti se moramo svojih grehov, sleči moramo hudobne navade, na stran moramo djati vse reči, ktere pobožnost motijo, in tako daleč za seboj pustiti, da jih naše oči, naše misli in naše serca ne dosežejo — vse to se mora zgoditi, ako želimo in hočemo Kristusu všečni biti in njegovo prijaznost zaslužiti. Kristus ne tirja, da bi pota s cvetjem in zelenim hovjem potrešali, ne tirja, da bi oljko in palmove veje v rokah nosili, temuč da bi se v križih in grenkosti vadili poterpežljivosti in ponižnosti; takih kristjanov, takega praznovanja se nas Gospod Jezus Kristus veseli in ravno to nas uči tudi gorečnost ljudstva, ki ga slavijo današnje evangelske besede.

Množica zbranega ljudstva bila je velika; truma pred njim, truma za njim, vse se je terlo in hvalilo Boga prepevaje pesem: „Hozana! hvaljen bodi, ki pride v imenu Gospodovem.“ Očitna ta pesem se je glasila iz ganjenih sere in pričala za Kristusa zoper farizeje in pismouke, ki so, ni davno, še sklenili vsakega iz sinagoge vreči, kdorkoli bi se vtegnil prederzniti, njega za Mesija spoznati; pa sklepanje in posvetovanje farizejsko je v nemar pustilo pobožno ljudstvo, ki je bilo prepričano, da je Jezus resnični Mesija, in vsi so peli iz enega gerla Jezusu slavno hozano. Sovražniki Jezusovi so čuli v mesto, kako mogočno in serčno ga razglašajo za Mesija seljani, mestnjani in ptujci, ki so prišli od daljnih krajev v Jeruzalem obhajati velikonočni praznik.

Naj posvetni modrijani naših časov bledejo o Kristusu, kar jim je ljubo, naj le tisti na pol učeni modrijani, katerim je keršanska vera tern v peti, rogovilijo zoper katoljško cerkev, mi se za njih abotno modrovanje ne pečamo, kakor pobožno judovsko ljudstvo ni maralo za hudobne farizeje. Tudi mi bomo noter do groba spoznavali Jezusa Kristusa za svojega Odrešenika in Mesija, kakor so ga naše matere in naši očetje spoznavali. Karkoli katoljški kristjani verujejo in spoznavajo po vseh krajih široke zemlje, hočemo tudi mi enega serca in ene misli verovati in spoznati, da bomo tudi

tistim, ki pridejo za nami in ki bodo prišli molit na naše grobe, izgled terdne in stanovitne vere zapustili.

Pa dasiravno je judovsko ljudstvo za Kristusa pričalo iz enega gerla, vendar njih pričanje ni bilo brez velike napake; ta napaka je bila namreč njegova stanovitnost. Komaj se mračí peti dan, že je vse ljudstvo od farizejev in viših duhovnov omamljeno in zapeljano. Tisti, katerim se je iz njih gerlov glasilo: „Hozana sinu Davidovemu, hvaljen bodi kateri pride v imenu Gospodovem, tisti že v petek vpijejo, kakor bi bili obsedeni: „Proč ž njim! križaj ga! križaj ga!“

Tako nestanovitni, kristjani moji! mi ne bomo, alite da ne? Rajši naj še dans, predno solnce zajde v božjo gnado, smertna kosa nad nami zabliška, če bi vtegnili Kristusa in njegovo sveto vero kdaj zatajiti. Vendar pa ne sami Kristusovi veri ampak tudi ljubezni njegovi sklenimo stanovitni in zvesti ostati. Da bi pa milosti, ki jo po zakramentih svete pokore in sv. rešnjega telesa v velikonočnem času prejmemo, nikdar več ne zgubili, bomo se pa tudi skerbljivo smernih grehov zmirom varovali. Milo se nam stori pri sercu, kedar slišimo ali beremo, da so Judje Kristusa križali. Sv. Pavl pa pravi vsem tistim, ki na novo smertno greše: „Da vselej Kristusa vnovič križajo“, ker krivico ponavljajo, zavoljo ktere je Kristus križan bil; križan pa je bil zavoljo greha. — O Jezus Nazarenski! sklenili smo, sklenili, da te ne bomo nikdar več križali, da ne bomo več smertno grešili; pošlji nam le še svojo milost na pomoč, da se naši sklepi zopet ne vtergajo, ki nas derže na stermi stezici tvojih zapoved in da ne pademo v brezno večnega pogubljenja. Amen.

Postne pridige.

Pridiga za 3. postno nedeljo.

(Od terdnega sklepa; gov. M. T.)

„In ko je bil hudiča izgnal, je mutec govoril, in množice so se čudile.“
Luk. 11, 15.

V v o d.

Vse besede in vse dela Zveličarjeve so bile miloserčne, ljubeznive in usmiljene. To nam spričujejo vse prigodbe svetega evangelja, in dokaz tega nam je čudež in razsodba, od katerih smo ravno današnje nedeljo brali. Ob Kristusovem času je bilo namreč več takih, ki so bili od hudiča obsedeni. In take so k Kristusu vodili, da bi jih ozdravil. Tako nam sv. Lukež pripoveduje, da je bil med tacimi nekdo, ktere ga je hudoba nemega ali mutastega, in sv. Matevž pristavlja, da ga je tudi slepega storila. Tega je toraj Kristus s svojo vsemogočno besedo ozdravil, ter mu dal spregledati in govoriti. Nad tem, pravi evangelist, so se množice čudile. Njegovi sovražniki pa, naj bi ga bili pri množici ob čast in veljavo pripravili, so ga natolcevali, da z Belcebubom, višim hudičev, hudiče izganja. Zato jim je Kristus ravno nasprotno dokazal rekoč, da, ako bi satan satana, tedaj sam sebe preganjal, bi lastno kraljestvo razdiral, da po tem ne z Belcebubom, ampak s perstom božjim hudiče izganja.

Kakor so se pa množice temu čudežu Kristusovemu čudile, ker je pri njem razodel toliko mogočnost, tako se še mi smemo čuditi grešniku, kateri po Kristusovi vsemogočnosti pravičen postane. Zakaj opravičenje grešnika, pravi sv. Tomaž, je največe čudo božje. To delo, mervto dušo v življenje obuditi, je večje, kakor bi tavžent že na pol strohnelih merličev od smerti vstalo.

Da se pa tak čudež z mervto dušo zgodi, k temu ni zadosti samega spraševanja vesti in kesanja nad grehi, ampak s kesanjem je in mora biti ob enem sklenjen resničen sklep in terdna volja, poboljšati se. Ne le zavoljo pretečenih grehov se mora kesati, ampak tadi zastran prihodnjih mora imeti resnično voljo, jih nikdar več ne storiti. Ako takega sklepa manjka, neha pokora zakrament biti, in tako grešniku ne more prinesti oduščanja pri Bogu.

Od tega sklepa vam hočem toraj danes govoriti, in posebej od njega razlagati, kakošen da mora sklep biti in po katerih znamenjih se daja spoznati. Poslušajte!

R a z l a g a.

Kakor vsako kesanje, tako tudi vsak sklep ni zadosti v odpuščenju grehov. Zato mora tudi sklep grešnikov kakošne posebne lastnosti imeti. In te so: 1) da mora biti terden, 2) splošen in 3) delaven.

1. Mora biti terden ali resničen. — Prerok Samuel je nekdam Izraelcem hudo očital pregreho, da so molikovali, in jim je rekel, ako hočejo razžaljenega Boga utolažiti, da morajo vse molike pokončati in se iz vsega svojega serca k Bogu spreobrniti. Na to prerokovo očitane obljubijo to storiti, in v znamenje svoje obljube zajmejo vode in jo zlijejo pred Gospodom. (I. Kr. 7, 6.) S tem so hotli na znanje dati, da, kakor nihče ne more zlite vode sopet zajeti, ravno tako se tudi oni ne bodo več k molikovavstvu vernili.

Kako daleč za Izraelci pa je veliko današnjih spokornikov! Oni sicer v spovednici svoje grehe pred Gospodom razlijejo, vendar pa se kmali zopet v stare grehe in grešne prilichnosti povračajo, ne spomnivši se, da resnična pokora zahteva, da moramo svoje serce od posvetnih in minljivih dobrot odtergati, in ga na večno in neminljivo dobroto, na Boga navezati. „Moli, kar si sežgal, in sežgi, kar si molil“, je rekel sv. Remigi Francoskemu kralju Klodoveju, preden ga je bil kerstil. S tem mu je hotel reči, da naj zanaprej sv. križ časti, ktere je poprej v ogenj metal, in molike v ogenj pomeče, ktere je do sedaj molil.

Enako si mora kristjan pri drugem sv. kerstu, to je: v zakramentu svete pokore misliti, kakor bi mu Bog rekel: Ti moraš zanaprej zavreči, kar si do sedaj ljubil, in ljubiti, kar si do sedaj sovražil. Brez takega spreobrnjenja se izpovedovati se nič drugega ne pravi, kakor na vnanjem spokornika se hliniti, in takim veljajo besede: „To ljudstvo me z jezikom časti, njih serce pa je daleč od mene.“ (Mat. 15, 8.)

Ne da se pa tajiti, da je terden sklep pri nekterih težavniša reč, kakor pri nekterih. Kdor je namreč še le pred malo časom začel hudobno živeti, tega sklep k Bogu se nazaj verniti veliko ložej stane, kakor takega, kteri že več let v vkoreninjenih grehah živi. Taki se večidel izgovarjajo: Jaz sem preslab, jaz ne morem drugače! ali k večemu, če pravijo: „Kar bom mogel, bom že storil.“ Takim ni drugega svetovati, kakor, da naj Boga z vso gorečnostjo prosijo, dokler jim on s svojo gnado njihovo serce omeči, česar je obljubil po preroku Ezehielu rekoč: „Vzeti hočem iz njih telesa kamnito serce, in jim dati serce iz mesa.“ (11, 19.)

Da pa je grešnik tako rad nestanoviten, ni ležeče tolikanj v njegovi slabi natori, kakor v tem, da se sklepi le tako hitro in poverhno delajo. Sv. Avguštin pravi: „Volk pride razdražen in se verne trepeč; volk vendar le zmiraj ostane, razdražen in trepeč. Enako se nekteri grešnik verne iz spovednice. Tam ti je naročeno, da ptuje blago poverni, ali beži pred to in to priložnostjo, raztergaj to in to zavezo, ne dajaj pohujšanja itd. Tu se vsega trepečega in ponižnega hliniš, da le odvezo prejmeš, misleč sam pri sebi, da le še sedaj uidem, drugič bom že kakošnega bolj mehkega spovednika poiskal. Vse to spričuje, da sklep, poljštati se, pri tebi ni resničen, česar tudi tvoje daljno življenje po spovedi očitno kaže. Tako se volk verne trepeč, volk vendar le zmiraj ostane.

Da se veliko grešnikov sopet v stare grehe povrača, je

2. krivo, ker njih sklep ni splošen. Zadosti je ladiji ene same poke, da se potopi. Torej ti, ki praviš: Jaz ne kradem, ne lažem, ne obrekujem, le eno posebno nagnjenje imam, da se ga ne morem zderžati; ali ne vidiš, da je že tega nagnjenja v tvojo pogubo zadosti?

Takega splošnega sklepa pa zlasti tistim grešnikom manjka, kterim njih pregrešno življenje kak dobiček obeta. Postavim, kaka dekla dovoli v nesramnosti svojega gospodarja, ker se nadja, da bo po smerti njegove žene gospodinja. Ali kaka dekla se svojemu zapeljiveu da osramotiti, misleč, da si bo z grehom pot v srečen zakon pripravila. K tem se šteje kak gospodar, ki nikoli ne graja hlapca, da tako ponočuje, ne deklo, da se tako vlačuga in vasuje, zato, ker pravi, da sta dobra delaveca, ter se boji, da bi mu iz službe ne ušla. K tem se šteje kak kerčmar, ki pri svojih gostih vse preklinovanje in kvantanje terpi, samo da se drugič v njegovo škodo hiše ne ognejo. Vsi ti in enaki so v spovednici večidel pripravljani, tistim grehom, kteri nič dobička ne prinašajo, se odreči. Kakor hitro jim pa od tega spomniš, kteri njih zadeva, pravijo: Tega vendar ne morem opustiti, če ne sam svojo srečo zakopam.

Taki so pač v resnici jetniki zakovani v peklenške verige. Oni so večidel v svojem upanji goljufani, in so najnesrečniši zato, ker zakramenta svete pokore nikoli vredno ne prejmejo, in vsled tega po sili deró v svojo večno pogubo. Ljubi moj! dobro pomisli, naj bi bil dobiček po grehu še tako velik, da se ga moraš anati pod zgubo svoje duše. Postavi si pred oči tiste tri mladenčce v Babilonski sužnosti, ki jih je kralj Nabuhodonor silil, naj od njega na tergu postavljeno podobo molijo. Kralj sam jim je obljubil perve svoje službe, ako to storé. Pa ker so se mu zoperstavili, jih je ukazal v sedemkrat hujše zakurjeno peč vreči. Ali na to mu odgovoré: Poglej, kralj! naš Bog, kterega molimo, nas zamore rešiti iz tvojih rok, in če bi nas

tudi ne hotel, moraš vendar le vedeti, da mi tvojih bogov ne častimo in zlate podobe ne molimo.“ (Dan. 3, 17. 18.) Kristjan! stori tudi ti tako. Reci sam pri sebi: Moj Bog v nebesih, ako ga ne razžalim, bo že zame skerbil in mi potrebnega živeža in obleke dal, če ta pregrešni dobiček zaveržem. Če pa tudi tega ne bo hotel, vendar hočem rajše v revščini, kakor z Bogom v sovraštvu živeti.

Le, če tako misliš, potlej ti verjamem, da je tvoj sklep splošen, ki se celo čez take grehe razteza, kateri ti srečo in dobiček obetajo.

3. Poslednjič mora grešnikov sklep poboljšanja biti delaven, to je, da si grešnik ne le z besedo in s prazno voljo prizadeva, greh in vse njegove nasledke odpraviti, ampak da se vseh pripomočkov, katere mu spovednik nasvetuje, zvesto posluhuje in se ne dá po nobenem zadržku od pota poboljšanja odverniti.

Sv. Duh govori po modrem Sirahu: „Sveti mož ostane stanovit in svoji modrosti, kakor solnce; neumni pa se spreminja, kot mesec.“ (27, 12.) To je: Kakor se solnce leto in dan ne za en perst ne premakne iz svojega mesta, tako nepremakljiv je spokornik vkljub vseh opover in zadržkov, naj ga tudi nadlegujejo nove skušnjave, naj ga tudi vabijo svet in njegove veselice, poprej vžite sladnosti, slabi zgledi in zapeljivi tovarši. Vsemu temu se krepko zoperstavlja in ne odstopi ne za las od pota čednosti.

„Neumni nasproti se spreminja, kakor mesec.“ Mesec namreč je nestanovit. O šipu svetel, o mlaji tamen, v prvem in zadnjem kraju berleče svitlobe. Tako grešnik. Danes se spove, jutri sopet greši, danes služi Bogu, jutri hudiču, danes je v božji, jutri v satanovi prijaznosti; vsaka še tako majhna težava njegove sklepe podere. — Tak sklep je torej omahljiv, ne pa delaven sklep, in nihče od te omahljivosti ne bo mislil, da bi ga v zveličanje peljala. „Ako sem jaz vaš Bog, govori po preroku, se mene deržite, če je pa Bal, za njim hodite!“

K takim štejem vse tiste, ki svoje poboljšanje na posebne okoljščine ali nasledke, ali pa na izgovore opirajo.

Tako pride, postavim, kako zmotena in zapeljana reva v spovednico, in če jo spovednik vpraša, ali ima terden sklep, se poboljšati, pravi: Če bo le božja volja; ali pa, če me bo le zapeljivec pri miru pustil itd. Ali slišite nesrečno okoljščino? Že beseda „če“ je očitno znamenje nedelavne volje in omahljivosti. Ali kak drug, kedar mu boš vse izgovore spodbil, pride nazadnje z navadnim: „Jaz ne morem.“ Ali že nek ajd, Seneka, pravi takim: „Ne morem“, je izgovor; „nočem“, pa pravi vzrok. — Nekdaj so oblegali mesto Ostende. Tu je bil zraven nek vojščak, ki je bil vedne kletve tako vaje, da je očitno večkrat rekel, da se je za ves svet ne more odvaditi. Nekega dne, ko je bil v stiski, poprosi duhovna svojega

polka za miloščino. Na to mu duhoven reče: „Če boš eno uro z meno hodil, in celo uro ne boš nič zaklel, dal ti bom ta zlat.“ — Vojščak gre za duhovnom, ki je po času vse vojaške stanice obiskal. Viditi unega vojščaka pri njem, ki so ga vsi dobro poznali, dražili so ga po svoji navadi, da bi bil začel kleti. Vendar pa je k vsemu molčal, in da se je premagal, se je večkrat v jezik vgriznil. Ko ura mine, mu dá duhoven obljubljeni zlat, in ga je tako prepričal, da se tudi kletve lahko zderži, če mu je le resnična volja.

Da ima pa kdo to resnično voljo najbolj s tem pokaže, ako spovednikove svete natanko sluša in v djanji spolnuje; zakaj da se bolnik ozdravi, treba je, da zdravnika sluša in njegove zdravila vživa.

K sv. Bernardu Sienskemu pride nekdam zastaran nečistnik, rekoč, da tega svojega greha ne more nikakor opustiti. Sv. Bernardin ga sedaj prosi, sedaj prepričuje, sedaj krega in mu očita. Vse je zastonj. Na to pa mu reče: Poslušaj tedaj, če že nočeš z Bogom miru skleniti, skleni vsaj premirje, in obljubi, da se boš iz ljubezni do križanega Zveličarja tri dni zderžal. Vojščak obljubi. Čez tri dni nazaj pridši, ker je ta svet slušal, mu sv. Bernardin reče: Ali ljubiš še kaj neomadežvano porodnico božjo? Ko mu odgovori, da jo ljubi, pravi mu: Tak daruj še njej zderžnost skozi tri dni! — Tudi v to po nekoliko izgovorih dovoli. Čez tri dni ga sveti mož obiše, in vpraša, kako mu gre. Prav dobro, odgovori mu, tudi te tri dni sem se premagal, akoravno se mi je nemogoče zdelo. Hvala Bogu! zakliče sv. Bernardin, o kdo ne vé, koliko dobrot nam angel varh vsak dan našega življenja skazuje? Ali ne zasluži tudi on, da še njemu tri dni iz hvaležnosti daruješ? Naj bo, pravi, v božjem imenu bom še tretjič ta boj poskusil. In med tem bojevanjem je grešnik čutil, kako je moč poželjivosti v njem odjenjala, in moč gnade božje rastla. Že po minulih teh treh dneh reče spovedniku: „Zanaprej nočem z Bogom nič več samega premirja, ampak mir za vselej hočem ž njim skleniti. Rajše hočem umreti, kakor še enkrat v svojo staro pregrešno navado pasti!

S k l e p.

Poglej kristjan! koliko koristi prinašajo zdravila, ktere ti spovednik daja. O da bi pač vsi tisti, ki so se postarali v svojih grehib, toliko sveto gorečnost kazali! S tem bi namreč najbolj spričevali, da je njih sklep poboljšanja terden in resničen, splošen in delaven, in da z vso resnobo želé, greha se varovati pred priložnostnostmi v greh bežati, bližnjemu storjeno škodo na blagu ali na dobrem imenu popraviti, sovražnikom odpustiti, dolžnost svojega stanu natanko spolnovati, se v resnici poboljšati in zveličati, česar usmiljeni Bog vsem dodeli na priprošnjo Marijno in vseh Svetnikov ter po zasluženji Jezusa Kristusa Gospoda našega! Amen.

Pridiga za 4. ali sredpostno nedeljo.

(Od spovedi.)

„On je resnično prerok, kateri ima na svet priti.“ Jan. 6, 14.

V v o d.

Dvakrat beremo v sv. evangelju, da je Jezus svoje poslušavce čudovitno nasitil. S tem jim je prav djansko pokazal resnico svojih besed, ko jim je pridigoval: „Iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravičnosti, in vse drugo vam bo priverženo“; in: „Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil.“ Tudi nam to nasitenje spričuje, kako nas nebeški Oče usliši, kedar ga prosimo: „Daj nam danes naš vsakdanji kruh!“

Sveta katolijska cerkev nam veleva vsako leto to čudopolno oboje nasitenje premišljevati, in sicer prvo na današnjo sredpostno nedeljo, drugo pa po letu šesto nedeljo po binkoštih. Nje namen je ta: Človek na tem svetu potrebuje dvojnega kruha: kruha za dušo in kruha za telo. Dušni kruh nam je Jezus z nebes prinesel, in nam ga deli v zakramentu presv. rešnjega Telesa; telesni kruh pa nam daje iz zemlje rasti, in tega si moramo s pridnim obdelovanjem, ter s trudom in potom svojega obraza služiti. Z današnjim nasitjenjem 5000 mož nas hoče sveta cerkev opomniti, da naj se skerbno pripravljamo, velikonočno Jagnje v zakramentu sv. rešnjega Telesa vredno prejeti v večno življenje naše duše. Z drugim nasitjenjem 4000 mož po letu pa nas spodbada, naj marljivo delamo in si živeža za truplo preskerbljujemo.

Današnji čudež je torej priprava na vredno sv. Obhajilo. Na to pripravo na vredno sv. Obhajilo pa tudi moje pridige od pokore že več nedelj zaporedoma merijo. Od tega vam bom sopet še danes na dalje govoril, in vam posebej razkazal 1. kako je spoved k zveličanju potrebna, 2. kako je lahka, in 3. kako nam koristna.

Iz tega poduka bote sami lahko overgli vse prazne ugovore, ki jih imajo krivoverci in hudobni kristjani današnjih časov zoper to božjo napravo. Zato me zvesto poslušajte!

R a z l a g a.

1. Spoved nam je v zveličanje potrebna. Ko je stari Tobija svojemu sinu rekel, naj gre v Rago iztirjat zastale dolgove,

odgovori mu sin: „Pot tje mi ni znan.“ Pojdi tedaj, mu reče oče, in poišči koga, da te bo vodil.“ Kakor mladi Tobija na svojem pozemeljskem popotovanju, tako potrebuje človek na potu proti nebesom zvestega spremljevalca in vodnika, in ta mu je ravno njegov spovednik.

Se ve, da je pa tukaj veliko na tem ležeče, kakošnega spovednika si kdo izvoli. Kdor po naključji sedaj tu, sedaj tam svoje spovedi opravlja, enak je barki, kjer bi kermirja ali vodnika vedno spreminjali. Takemu spovedencu se godi, kakor tej barki, ki jo viharji brez vsega cilja in namena sem ter tje gonijo po morji. Pri tacih prihajalih se lahko zgodi, da na kakega nevednega spovednika naleté, kjer veljajo besede Kristusove: „Ako slepec slepeca vodi, oba v jamo padeta.“ Še slabše pa je, kdor le mehkih in hitrih spovednikov išče, ki tudi velike grehe tje v en dan odvezujejo, in spoved za blazino ali podglavnico hudobije imajo. Zato piše sv. Pavl svojemu učencu, da bodo prišli časi, ko ljudje zdravega nauka ne bodo terpeli, ko bodo svoje ušesa od resnice obračali k basnim in si učnikov iskali, kaker jih bodo ušesa serbele. Za tega voljo sv. Bazilij svetuje rekoč: „Kakor ljudje bolečin svojega telesa ne razodevajo vsakemu nevednežu in lahkomisljencu, ampak tem, ki imajo potrebne učenosti, tako naj tudi svoje grehe le takim razodevajo, katerim zaupajo, da imajo potrebnih zmožnost ozdravljati jih.“

Kdor je torej učenega in skušenega dušnega zdravnika našel, ta naj se da zvesto njemu voditi, ker od Boga samega mu je poslan v njegovo zveličanje. Krivoverci in tudi veliko sedanjih kerščenih katoličanov sicer pravijo, da so spoved le izmislili in znašli le ljudje. Ali taki obrekovavci bi nam morali poprej dokazati, kje, kdaj, pod katerim papežem ali v katerem cerkvenem zbirališči je bila najdena? In učeni kardinal Belarmin jih bo prepričal, da bi se tej težavi, duhovnu največe skrivnosti svojega serca razodeti, kralji in cesarji po zgoli človeških naredbah gotovo ne bili podvergli. Ja, ako bi bila spoved zgoli le cerkvena postava, bi vsaj papež imel oblast, od nje oprostiti; in ako bi res to oblast imel, bi nam vendar moralo od ktereга znano biti, da je to oproščenje od papeža zadobil, kekor se to godi zastran posta, v zakonskih zadržkih in v drugih cerkvenih zakonih. Temu nasproti od nekega Kineškega cesarja beremo, da je večkrat obetal, katoličan postati in katoliško vero v svojem cesarstvu vpeljati, če ga le od spovedne zapovedi oprosté; vendar mu pa ta želja ni mogla spolnjena biti, akoravno bi bila katoliška cerkev toliko milijonov duš pridobila.

Da je spoved res božja naprava, prepriča nas sveto pismo stare in nove zaveze. Postavim: Zakaj je Bog že od Adama tirjal, da je moral svoj greh pred njim spoznati? Zakaj so bili po Mojzesu

Izraelcem za vsake grehe drugačni darovi zapovedani? Zakaj so k Janezu v puščavo hodili ljudje iz vseh stanov, in kerščeni bili od njega, kateri so spoznali svoje grehe? Zakaj je Kristus v apostole dihnil in jim rekel: „Prejmite sv. Duha! katerim i. t. d. Resnično vam povem, kar bote zavezali na zemlji, bo zvezano v nebesih i. t. d. Na to pravi Alkuin, učenik cesarja Karola Velikega: „Kaj pa naj mašnikova moč odveže, če vezi zvezanega ne vidi? Prazna je služba zdravnikova, ako bolniki ne pokažejo svojih ran.“ Zato, kakor učeniki poznejših časov, tako že učeniki prvih stoletij od spovedi kot božje naprave govoré. Tako sv. Klemen, učenec in naslednik sv. Petra, pravi, da je sv. Peter učil, da se morajo mašniku vsi grehi in vse hudobne misli odkriti. Tertulijan v drugem stoletju pravi: „Kaj je boljše: ali da grehi skriti ostanejo in ste pogubljeni, ali da jih spoznate, in se zveličate?“ Ravno to terdi v tretjem stoletju učeni Origen; v četrtem sv. Ambrož, v petem sv. Avguštin. In še Luter vkljub vseh svojih brozg, ki jih je na dan spravil, od spovedi vendar pravi: „Ni je nobene dvombe, da je spoved grehov potrebna in od Boga zapovedana,“ in drugod piše: „Jaz bi spovedi za vse posvetne zaklade ne dal, ker vem, koliko moči in tolažbe jej imam zahvaliti. Rajše bi papeževo trinoštvo še dle terpel, kakor dovolil, da naj se spoved odpravi.“ In znani odpadnik od kat. cerkve, angleški kralj Henrik 8. govori: „Ako bi v sv. pismu od spovedi ne bilo nikjer govorjenja in bi tudi cerkveni učeniki od nje molčali, in vendar bi ne mogel drugače misliti in verjeti, da je od Boga samega postavljena in ohranjena bila.“ Ja, celo največi bogotajec minilih stoletij, Voltaire z imenom, pravi: „Spoved je od Boga postavljena, in zamore svoj začetek le v Božjem neskončnem usmiljenji imeti.“

Da je spoved toraj od Boga samega v naše zveličanje postavljena, nam celo mojstri krivoverstva spričevanje dajejo. Po tem takem bote zanaprej od tistih, ktere bote čez to napravo govoriti slišali, lahko mislili, čegavi otroci da so, in od kod njih nespačetno modrovanje pride.

2. Spoved nikakor ni tako težavna, kakor jo nekteri za težavno imajo. — Da je temu res tako, bote kmali spoznali, ako premislimo, kako so kdaj s spovedjo ravnali, in če pokoro prvih kristijanov s sedanjo primerimo. — Sprva so morali kristijani svoje grehe, naj so bili še tako veliki, v cerkvi vpričo vsega ljudstva spoznati, in potem je bila pregreham primerna pokora dana. Ta je obstajala:

- a) je bil spokornik ostrižen, v oblačilo žalosti zavit, iz kršč. družbe pahujen, ali pa še v kako nalašč za spokornika napravljeno spokorno hišo zaprt.

- b) Potem je moral ob nedeljah in v praznikih, kedar so ljudje v cerkev šli, pred cerkvenim pragom stati in notri gredoče za voljo storjenega pohujšanja odpuščenja prositi.
- c) V cerkev iti jim je bilo še le potem dovoljeno, kedar so očitne znamenja poboljšanja dali, in še takrat so smeli le v kak najzadnji cerkveni kot priti.
- d) Potlej so bili med tem časom od mašnikovega posvečevanja, od zakona, vseh očitnih služb v vojsknem ali v mirnem času izpahnjeni, in ako so umrli, jim zakrament poslednjega olja ni bil podeljen.
- e) Tudi pri sv. krstu ali pri sv. birmi niso smeli botri biti, ne k poedinjam in drugim veselicam zahajati; temuč ves čas so morali doma biti, moliti, se postiti, po noči veliko čuti, mrliče pokopavati in v lopi tempeljna pred mašnikovimi nogami odpuščenja grehov prositi.

Tako ostra je bila pokora v prvih časih, in je večkrat do konca življenja terpela. Papež Štefan 5. je nekemu Adolfu, ker je svojo ženo umoril, za pokoro naložil, da se mora v kloster umakniti za vse svoje žive dni. Ako pa med svetom ostaneš, pravi, zapovem, da se moraš vina in vseh ostrih pijač in vžitka vseh mesnih jedi zdržati, razun o Božiču in o veliki noči. Tudi zapovem, da se ne smeš z nobenim v nobeni prepir spustiti, ne se več oženiti, in v nobenem veselji, v nobeni očitni družbi se ne znajti; postiti, čuti, moliti in ubogajme dajati, v cerkvi v najskrivnišem kotu stati in sv. obhajila, razun v smrtni uri, nikoli ne prejeti.

Kaj ne, če bi cerkev to ostrost še sedaj imela, kako bi vsi zoper to godrnjali? ker še tako zoper vsako tiho, ostro besedico godernjate, zoper vsako pokoro tožite in zoper vsakega spovednika govorite in zabavljate. Ako bi to kolikaj bolj premislili, gotovo bi se vam dan današnja spoved tako težava ne zdela, da bi vas morali še le z velikonočnimi listki k njej siliti. — Naj bi bila pa tudi spoved v resnici težavna, nam tó težavo polajšata korist in dobiček, ki ju po njej prejemo.

3. Ta dobiček pa je ali poseben, ali pa splošen. Posebni dobiček kateri je? Ali morda odpuščenje grehov? ali mir vesti? ali krotenje prirojenega napuha in natorne poželjivosti? ali djanje vere, upanja, ljubezni in družih čednost? ali sprava z Bogom? rešenje pred peklom in pridobitev nebes? Od vsega tega dobička bi vam lahko govoril. Ali omenim naj le enega, od kterega govori sv. Pavl, rekoč: „Ako bi sami sebe sodili, bi ne bili sojeni.“ (I. Kor. 11, 31.) Iz teh besed pa izpeljavam ta-le sklep: kdor je kdaj kak velik greh storil, zastonj se trudi, da bi ga skril in zaterl. Nič ni tako skrito, da bi kdaj ne bilo očito, pravi pregovor; vendar pa s tem razločkom, da mi razodeti greh sodnji dan ne bo

v sramoto in v pogubo, ampak v čast in v zveličanje. Tako celi svet hvali in blagruje spokorno Magdaleno ali spokornega Petra. Ako pa namestniku božjemu svojo hudobijo prikrijem, bode mi sodnji dan vpricho angelov in svetnikov in vpricho vseh ljudi v sramoto in pogubo. Zato pravi sv. Avguštín: „Bolje je vpricho enega samega človeka malo zarudeti, kakor sodnji den vpricho toliko tavžent ljudi obledeti.“ — Vse to je z malo besedami posebna korist spovedna.

Od splošne koristi pa govori rimski katekizem, da vse, kar se je v katoljški cerkvi svetosti, pobožnosti in vere ohranilo, mora se največ spovedi pripisovati.

Spoved na dalje veliko hudega ovira, in veliko dobrega napravlja. Krivično blago se poverne, sovraštvo in jeza odložita, uboji odpravijo, ljubezen in spoštovanje do staršev in družih viših vnema. Spoved prinaša dobre svete in pomočke zoper greh. Tam se vnema grešnik v pobožnosti do Boga in v ljubezni do bližnjega, k usmiljenju do ubozih in k pravičnosti. Tam prejema žalostni tolažbo, in ta, ki je v stiskah in potrebah, hladno mazilo pokorščine in poterpežljivosti.

Že iz tega poverhoma povedanega dobička lahko sklenete, da tisti, kdor zoper spoved govori, nič drugega noče, kakor vero, in cerkev zatreti, vsê zveze do Boga in do bližnjega raztergati, vse v nepokorščini spreiti in ves red prevreči ter vso družinsko ljubezen ugasiti, naj bi vsak po gnanji svoje spridene nature živel in brez vseh vajeti in berzda svoje hudobije doprinašal. Na to merijo dan danes tako imenovani „učeni frajmavrarji“ in njih pomočniki. Njih poglavitni namen meri na to, da bi se razvalilo vse sveto in božje ter se prekucnile vse vladarstva.

S k l e p.

Ali nam, kristjani, naj božja dobrotna naprava spovedi nikar ne bo taka strašna pošast, ktere bi se strašili, tudi ne tolika teža, da bi se je bali, tolika nadležnost, ktere bi ne premagali; zakaj z nebes nam je dana, in nam grešnikom tako potrebna, da brez nje so nam vrata va-nje vselej zaklenjene. Le spoved je ključ, ki nam te vrata v zveličanje odpreti zamore. Amen.

Pridiga v god sv. Jožefa.

(Kakošna mora biti spoved.)

„Jožef pa, njen mož, ker je bil pravičen, in je ni hotel razglasiti, jo je hotel skrivaj zapustiti.“ Mat. 1, 19.

V v o d.

Kakor je češčenje sv. Mihela kot varha in patrona vesoljne katoliške cerkve pri kristjanih močno uterjeno, tako so si tudi posamesne katoliške dežele svoje posebne svetnike za zavetnike in varhe zvolile, in njih spomine z zapovedanimi prazniki obhajale. Tako doljni in zgornji Avstrijanci časté sv. Leopolda, Čehi svetega Venceslava, Ogrji sv. Štefana; mi pa in naše sosednje dežele častimo sv. Jožefa, ženina prečiste Device Marije in rednika Jezusovega. Njemu na čast so že naši spredniki sozidali lepe cerkve, in v njegovo počeščenje postavili lepe altarje. Veliko jih je bilo in je še kerščenih na njegovo ime, in koder se evangelje oznanuje, koder se Kristus moli in časti njegova mati, ondi se časti in slovi njegovo ime. Saj če je po besedah Modrega v svetem pismu tisti češčen, kateri svojega Gospoda varuje; kako veliko čast potem sv. Jožef med izvoljenimi zasluži in vživa, ker je Gospoda nebes in zemlje dolgo časa ne le varoval, temuč tudi za vse njegove telesne potrebe skerbel! Sveto pismo sicer od njega le malo govori. Ali že v malo teh besedah, da je bil pravičen, zedinjene so vse čednosti in popolnomasti, ki so lepota apostelnov, marternikov, spoznovavcov in devic, in le od štirih se v vsem svetem pismu enak pridevek bere, namreč od Noeta, od Caharija, od starčka Simeona in od Jožefa Arimatejca, ki je bil telo Jezusovo pokopal. Vsled tega bomo toraj svojega deželnega patrona najbolj počastili, ako ga v njegovi pravičnosti posnemamo, toda ne le v pravičnosti v tesnejšem pomenu, poleg ktere naj vsakemu damo, kar mu gre, in vsakemu pustimo, kar je njegovega, temuč posnemamo ga v pravičnosti v obširnem pomenu, ki je toliko kot keršanska popolnamost. Ta pa v tem obstaja, da se slehernega hudega varujemo in zmiraj to storimo, kar je po božji volji. Ako smo pa to pravičnost s smertnim grehom napravili, iščemo je na potu pokore, dokler jo po vredno opravljeni spovedi sopet zadobimo. Da bote pa vedeli, kakošna mora spoved biti, da po njej opravičenje zadobimo, vam bom danes njene poglobitve lastnosti z božjo pomočjo nekoliko na dalje razlagal. — Začnem na priprošnjo sv. Jožefa!

Razlaga.

1. Spoved naj bodi ponižna. Spoved pa je ponižna, kedar se grešnik ves skesan in poln svetega strahu spovednici približa, ter se nevrednega spozna, pred obličjem Gospodovim odpuščanja grehov prositi, v obtožbi se nič ne izgovarja, svojega dolga na druge ne zvrča in se v vsem spovednikovi razsodbi podverže.

Ozrimo se v tem nekoliko na spokornike v prvih časih kerščanstva. Od njih spričnje Alkuin, učenik cesarja Karola Velikega, da je pri njih veljala ta zapoved: „Spokornik naj se verže na tla, in naj, kakor mu Bog dodeli, iz dna svojega serca zdihuje, žaluje in joka. Mašnik pa naj ga nekoliko časa pusti tako ležati, dokler vidi, da je po božjem prigovarjanji resnično potert.“ Ozri se na skesanega cestinarja, ki si ne upa v tempelj stopiti, ne svojih oči na kviško vzdigniti. Poglejmo zgubljenega sina, ki je pred očeta na kolena padši spoznal: „Jaz nisem vreden tvoj sin imenovan biti.“ Poglejmo Magdaleno, ki se je k Kristusovim nogam vergla, in mu jih s solzami močila. Zgled take ponižnosti nam je dal Teodozi Veliki, cesar jutrovih dežel. Ko veli veliko Tesaloničanov neusmiljeno pomoriti, izobčil ga je sv. Ambrož iz keršanske družbe in mu v cerkev stopiti prepovedal. Ko je pa cesar osem mesecev svoj greh bridko obžaloval, poda se k vratom tempeljna, in prosi sv. Ambroža, naj mu milostno odpuščenje dodeli. Dasiravno ga sveti Ambrož brez ozira na njegovo cesarsko svetlost z ostrimi besedami kara, vendar se ponižno verže na tla, prosi za zamero, in ko ga sv. Ambrož odveže, gre v rasovniku in v pepelu v cerkev. Zgled ponižnosti nam je Francoski kralj Pipin, ki je vselej, kedar je šel k spovedi, ne le svojo krono odložil, ampak se celo bós spovednici približal. Tako ponižnost je kazal cesar Ferdinand II. Ko prideta s spovednikom v kapelico, in cesar vidi, da stola manjka, skoči cesar v bližnjo stanico ponj. Spovednik se sicer tej postrežbi ustavlja. Ali cesar mu odgovori: „Poterpite, duhovni oče! ker pri tej sodbi ste Vi sodnik, in jaz zatoženec.“

Iz teh zgledov vidite, kako velik mora biti sveti strah, in lastno poniževanje pravih spokornikov. Vse drugače pa se vede veliko spokornikov naših časov, ki se še pri spovednici posmehujejo, pogovarjajo, na mesto molitve okoli sebe zijajo, drug drugega sujejo, drug drugega z mesta prerivajo. Je-li to sveti strah, je to ponižnost? Taki očitno kažejo, da jim je greh največja malinkost, in da zavoljo njega najmanjšega kesanja ne občutijo v svojem sercu.

Nič drugače ne moremo tudi od tistih grešnikov misliti, ki se svojih hudobij z ravno tako nesramnostjo spovedujejo, kakor so jih storili, kakor bi v kaki družinji kakošno zgodbo pripovedovali,

in se zraven besed in izrekov poslužujejo, kar najgerjih in najbolj zarobljenih vedo. Tem enaki so tisti, ki svoje grehe na druge zvrčajo. Pri možu je kriva žena, pri ženi mož, da morata kleti in se prepirati. Oče in mati pripovedujeta grehe svojih otrok, gospodarji in gospodinje tožijo nad grehi svojih poslov; tako imenovane pobožne duše zdihujejo nad padci svojega bližnjega in se jeze nad hudobnimi jeziki svojih tovaršic. Še drugi zmanjšujejo in lepšajo svoje grehe, da jih sedaj prehudemu nagnjenju, sedaj prevelikim skušnjavam, sedaj tovaršem in priložnostim, sedaj svoji slabosti ali nevednosti pripisujejo. Tretji sopet se v spovednici le hvalijo, kaj so dobrega storili in hudega opustili, se s spovednikom prepirajo, terde odgovore dajejo in čež njegovo razsodbo in naloženo pokoro godernjajo. — Vsem tem in enacim obtožbam manjka poglavitne lastnosti, ki je ponižnost, in zato se tudi zgodi, kar je Kristus od farizeja rekel, da ni šel opravičen iz tempeljna, kakor tudi taki ne gredo od spovednic z odpuščanjem grehov.

2. Naj bo spoved skesana, to je: opravi jo z notranjo žalostjo, ker se je razžalil Bog.

Mislimo si, postavim, da je kak puntarski podložni skrivé smertne naklepe zoper svojega kralja snoval, in pri teh naklepih bil zasačen. Dasiravno je sedaj ta puntar smerti vreden, vendar pa mu kralj sporoči, ako snovanje vse te zarotbe, nje začetek, napredek in njene deležnike odkritoserčno razodene, bode mu ne le prizaneseno, temuč mu bo kralj še veliko čast skazal in ga bogato obdaruil. Vprašam: Če ima ta puntar le kolikaj še natornih občutkov, ali ne bo z žalostnim srcem svoje hudobije spoznal?

Ravno tako mora kristjan svojih grehov s serčno bolečino se obtožiti, in hvalo peti božjemu usmiljenju, ki mu je gledé na tako majhno delo, kakoršna je spoved, obljubil svojo prijaznost in delež nebeškega veselja. Kako nespametno torej in v škodo lastni duši ravnajo tisti, ki brez resničnega serčnega kesanja svoje grehe tje po verhu naštevajo, ali le zavoljo časnih stvari žalujejo! Postavim: Kakošna zakonska žena začne v spovednici: Oh, duhovni oče! večé reve in sirote je ni na svetu, kakor sem jaz. Vsaki dan toliko greha storim, da ne morem povedati, posebno z nepoterpežljivostjo. Pa — saj ne morem drugače. Toliko in toliko otrok imam preskerbeti, mož se za nobeno stvar nič ne zmeni. od hiše odterga, kar more, otroci so lačni in raztergani, pa ga nimam ne kosca kruha, ne soli. Meni je obupati, ako me vsaj Vi ne potolažite!

Pač, ljuba moja! imam usmiljenje s tebo, ali spovednica je za obtožbo grehov, ne za naštevanje nesreč. Taki ljudje imajo spoved zato, da bi si pridobili kakošnega časnega dobička. Oni pripovedujejo svoje nadloge velikrat samo zato, da bi od spovednika

kakošno pomoč dobili. In kaj se zgodi? Da to dosežejo, večkrat svoje grehe zamolče ali prikrijejo, da bi s svojo videzno pravilnostjo spovednika pridobili. Ko pa tacih časnih dobičkov iščejo, med jokom na sereno bolečino čez grehe popolnoma pozabijo. Zato v spovednici ne gre križev naštevati, ampak svojih grehov se skesano obtožiti. Sv. Avguštin pravi: „Bog sprejme prošnjo tistega, ktereга vidi, da s skesanim srcem odpuščenja prosi.“

3. Prava spoved bodi čista ali popolnoma, to je: da se grešnik vsaj vseh še ne spovedanih smernih grehov obtoži, kakor se jih po skerbnem izpraševanju svoje vesti zavé, pa tudi števila, plemena in okoljščin smernih grehov ne zamolči. — Ko Jezus nekđaj v Gerazenske kraje pride, sreča ga od hudobe obseden človek. Dasiravno je hudoba iz njega glasno vpil, rekoč: „Zarotim te pri Bogu, nikar me ne muči!“ vendar je Kristus tega človeka hotel ozdraviti. Zato ga vpraša: „Kako ti je ime?“ In hudoba iz njega odgovori: „Legion je moje ime, ker je nas veliko.“ (Mark. 5.) S temi besedami je dal spoznati, da je on viši med njimi in se mu legion pravi, zato ker ima 6666 tovaršev sebo; tolika namreč se jih je k legionu šteló.

To izganjanje hudobe je bila podoba tiste dobrote, ktero nam Bog po spovedi skaže. In učeni kardinal Hugon na to opomni: „Kristus ni zato vprašal, da bi bil vedel; temuč zato, ker je vedel, da je bila v obsedenem cela množica hudobnih duhov, in je toraj od njega spoznanja zahteval.“ Da je torej spoved popolnoma, treba je imena in števila grehov, in sicer tako treba, da, ako bi se kdo 20 grehov spovedal, pa le enega zamolčal, odpuščenja nobenega ne zadobi. Sv. Alfons Liguorjan nam pripoveduje o tem to-le žalostno prigodbo. Neka deklica. Klara po imenu, ki je že dle prav pobožno živela, imela je nesrečo, da pade v smerten greh. Kmalí potem jo napade za smert nevarna bolezen. Zato pokličejo duhovna, da jo s sv. zakramenti previdi. Z duhovnom pride k njej nek samostanski brat, ki je bil v slovesu svetosti. Ko jo mašnik spoveduje, kleči ta brat v kotu stanice in moli za bolnico. Med spovedjo vidi, kako je več majhnih krot zaporedoma šlo iz spovedenke, in kako je potem neka velika, nagnjusna glavo skozi usta pomolila, pa se sopet nazaj umaknila, in za njo so se sopet vse poprejšnje manjše v njo povernile. Domu gredé ta brat spovedniku vse to pove, kar je videl. Spovednik hiti nazaj, ali nesrečna deklica je med tem že umerla. — Tega vendar, da se kdo vseh grehov spove, pa ni še zadosti. Sv. evangelist od obsedenega tudi pripoveduje, da je semtertje ves divjal, da je vervi in verige, s kterimi je bil zvezan, raztergal, da je po grobeh stanoval, in se večkrat s strašnim vpitjem sam sebe s kameni bil. Zakaj pa popisuje vse to tako natanko? Zato, naj bi iz tega vidili, kako je pri spovedi vseh okoljščin treba

opomniti, ktere greh veči ali manji storé. Kristus je zakrament svete pokore posebne zato postavil, da se grešnikove rane in bolečine na duši ozdravijo in se s primerno pokoro pred novimi boleznimi zavaruje. Toraj mora spovedniku kot zdravniku tvoje duše, ne le ime tvoje bolezni, ampak mu morajo vse njene okoljščine znane biti, da vé, na kateri stopinji se prav za prav tvoja bolezen znajde.

4. Četerta lastnost dobre spovedi je, naj je odkritoserčna, to je: da je obtožba ravno tako resnična ali dvomljiva, kakor je pregrešenje ali resnično ali dvomljivo, da resnice nič ne prikriva. Ko sta Adam pa Eva v raji božjo zapoved prelomila, sta si iz smokvinih peres naredila perte, da sta nagoto pokrila. Potem pa sta greh drug na drugega, Adam na Evo, Eva na kačo zvrčala. Pa kaj drugega, kakor škodo prinesli so jima ti izgovori? Sveti Gregor in sv. Avguštín pravita: „Ako bi se ne bil Adam izgovarjal, bi ne bil iz raja pregnan.“

Te perte, s kterimi svoje grehe prikrivamo, podedovali smo po lastni ljubezni bolj ali manj tudi mi od Adama in Eve. Marsikteri se obtoži, da pogostoma kolne; pa se izgovarja, da ima otroke, kakor bi bili iz pekla prišli, ali sosede, ki mu zmiraj krivice delajo, tako da bi moral iz jekla ali iz železa biti, da bi vse poterpel. Tašča toži sinabo, da jej ne daje, kar ima izgovorjenega; sinaha taščo, da se jej v gospodarstvo vtika in povsod žlahto zoper njo podpihuje, da ni za drugega, kot za zdražbe in ruvanke pri hiši i. t. d. Prav dobro je nek spovednik rekel ženi, ki je izgovarjaje sebe le svojega moža tožila, ko jej pravi: „Prav je! za svoje grehe moliti eno Češčeno Marijo“, za moževe grehe se pa en mesec postiti!“ Kaj za grehe svojega moža naj pokoro delam? vpraša ženska. Kaj pa da, jej reče, ker ž njimi svoje izgovarjate. Zanaprej se pa le svojih, ne pa grehov družih obtožujte!“

S k l e p.

Naj sklenem z Davidovimi besedami, ki pravi: „Spoznal bom sam zoper sebe svojo krivico Gospodu.“ (ps. 31, 5.) Pomislimo nekoliko te besede posamezno. On pravi: „Spoznal bom.“ Iz tega vidimo, da spoved ne sme biti dolg popis vseh prigodb, ampak spoznanje. Potlej pravi: „Svojo krivico“; toraj spoznati je treba grehe, ne pa svojih dobrih del ali svojih nadlog. Beseda „svojo“, pa tudi še pomenja, da drugih grehi, kedar jih nisem kriv, meni pri spovedi ne grejo nič mar. Potem pravi: „zoper tebe“, to je, da moramo krivico sami sebi, ne pa Bogu, ali natori, ali mesu, svetu i. t. d. pripisovati. In na posled pravi: „Gospodu . . .“ iz

kterih besed je očitno, da moramo spovedniku s toliko odkritoserčnostjo svoje hudobije spoznati, kakor pred Bogom samim, kteremu ni nič skritega, in se po nobenih izgovorih ogoljufati ne da. Pojdi toraj, ljubi moj! in tako opravi svojo velikonočno spoved, da opravičenje dosežeš! Amen.

Pridiga za cvetno nedeljo.

(Česa se je spokornim grešnikom bati.)

„Množica pa, ktera je spredej iu zadej šla, je vpila, rekoč: Hozana sinu Davidovemu! Hvaljen bodi, kteri pride v Gospodovem imenu!“ Mat, 21, 9.

V v o d.

Kakošen razloček je pač med cvetno nedeljo in velikim petkom! Danes Judovsko ljudstvo v Jeruzalemu Kristusa kakor slavnega zmagovavca v mesto spremlja, in čez šest dni ga kakor največega hudodelnika vun peha pri mestnih vratih. Danes mu vriskajo: „Hvaljen bodi, kteri pride v Gospodovem imenu!“ in čez šest dni z divjim krikom vpijejo: „Križaj, križaj ga!“ Danes mu svoje oblačila na tla pogrinjajo, in čez šest dni mu že njegove ž njega tergajo. Danes ga pozdravljajo kot začetnika svojega življenja, in čez šest dni mu življenje vzamejo na sramotnem lesu križa. O nesrečno mesto! Ne joka se Zveličar zastonj nad njegovo nestanovitnostjo, zavoljo ktere ima do tal biti razsuto in v strahotno grobljo spremenjeno.

Toda te solze Kristusove in njegovo očitjanje ne velja samo Jeruzalemu, ampak vsem grešnikom. Zlasti pa še zadeva tiste, ki se v postnem času komaj z Bogom spravijo, čez malo dni pa že sopet sovraštvo ž njim ponavljajo, in ga s svojimi grehi še hujše od poprej preganjajo. Takim grešnikom zamorem le prerokovati, kakor je Kristus prerokoval Jeruzalemu, da bodo strašen konec vzeli.

Vendar, da moje prerokovanje ne bo prestrašno, ktere grešnike prav za prav mislim, lahko se namreč dvojni razločijo. Pervi so tisti, ki se po spovedi sicer v stare grehe povračujejo, pa vendar bolj poredkoma in z zoperstavo, in dasiravno se povračujejo, imajo vendar v sercu zmiraj resnične želje se poboljšati. Teh ne bom strašil; le nikar naj jim serčnost ne vpade, ker enaki so jutranjemu svitu, ki se zmiraj bolj daní in svitlobi približuje. Moj namen je,

od drugih grešnikov govoriti, od taci, ki berž po spovedi brez vsega prizadetja, da bi se kaj poboljšali, nazaj v stare grehe padajo, ki pribežališča v molitvi k Bogu ne iščejo, svetih zakramentov ne prejemaajo, v pregrešne priložnosti zahajajo; z malo besedami, kateri so večernemu mraku enaki, ki se zmiraj bolj in bolj v gosto temo zakriva.

Vsi taki grešniki, katerih število ni nikakor majhino, so pa, kakor vam bom danes pokazal, v veliki nevarnosti 1. glede na grešnika, 2. gledé na greh, in 3. glede na pripomočke v zveličanje. Pripravite se!

R a z l a g a.

1. Stan takega grešnika je zelo nevaren, ako preišljamo grešnika samega. Godí se mu, kakor kakošnemu bolniku, ki komaj ozdravi, pa se mu prejšnja bolezen sopet poverne, tako, da ima zmiraj manj moči v sebi zmagati silo bolezni.

Da to bolje razumete, pomislite, da vsak greh v duši hude nagnjenja za sebo pušča, ktere človekovo voljo, kakor z vervmi, s silo k hudemu vlečejo. Postavim: kdo ima že več let kakošno pregrešno znanje; vendar pa vsako leto vsaj o velikonočnem času k spovedi pride. Ali pa mar mislite, da tak človek svoje serce od hudobije odterga? Ali mislite, da se mu tista oseba, s katero v grehih živi, gnjusi? Ravno nasproti je! Ljubi jo, kakor poprej; jej tudi, ako more, kaj pomaga in jo podpira v njenih zadevah. Zato se pa tudi boji, če kakošno pridigo sliši, da bi je pridigar ne ostrašil in ne pregovoril, da bi mu slovesa ne dala; če gre k spovedi, jej sam za spovednika skerbi, od ktere ga po sebi vé, da je bolj mehke in pusti črnemu černo biti, in da ob kratkem rečem, ne vem, kakošno oznanilo bi mu več žalosti in nepokoja pripravilo, kakor to, da ga je zapustila. Zakaj se pa tak človek od svojega greha tako težko dá odtergati, akoravno ve, da mu je v pogubljenje? To prihaja iz ponavljanja grehov; to ga je tako oslabeledo in nezmožnega storilo, da se le enemu nagnjenju več zoperstaviti ne more, ali prav za prav zoperstaviti noče.

Nobeden taci grešnikov naj se torej ne tolaži, da je s svojo spovedjo vse vezi greha popolnoma razdjal. Zakaj hitro padati nazaj v stari greh le preočitno kaže, da je bila pomanjkljiva in nepopolnoma njegova spoved. V dokaz tega moram najprej dokazati, da razun posvečujoče gnade božje, ki jo v zakramentih prejmemo, prejmemo še drugo gnado ali pomoč, ktere našo voljo uterdi in zoper greh zavaruje. Kdor je toraj v gnadi božji, ta ima tudi moč zoper vse velike grehe. Iz posvečujoče gnade božje pa izvira nadnatorna ljubezen, ki poglavitno v tem obstaja, da Boga nad vsemi stvarmi najbolj ljubi. Ako tedaj kaka duša ima to

ljubezen, Boga ali nikdar ne zgubi, ali, če ga zgubi, čuti največo notranjo bolečino, dokler ga sopet ne najde.

Zraven tega nam pa še tu druge okolnosti ne gre prezreti. Dasiravno je namreč vsaki gnadi lastno, da se zamoremo ž njeno pomočjo vseh velikih grehov varovati, je gnadi, katero v dobro opravljeni spovedi prejmemo, še zlasti lastno, da ima posebno moč zoper navado povračati se v greh. Zakaj kakor ima kerstna gnada posebno moč, da kerščenec zamore po kerščansko in pobožno živeti, gnada svete birme posebno moč, da se kristjan serčno poteza za svojo vero; gnada sv. obhajila posebno moč, da zamoremo v popolnamosti zmiraj bolj rasti, in gnada sv. olja posebno moč, da umirajoči ložej svoje skušnjave premaguje; ravno tako v zakramentu svete pokore še posebno uterjenje prejmemo, da zamoremo sopet pridobljeno, nadnatorno življenje svoje duše ohraniti. Tako s sv. Tomažem enoglasno terdijo vsi cerkveni učeniki.

Sedaj, ko je ta resnica ustanovljena, rečem na dalje: Ako ta ali uni grešnik te delavnosti zakramentalne gnade kar nič ne občuti, ako v svojem sereu nima nič ljubezni do Boga, da mu je vsaka druga okusna slast ljubša od njega, ako življenje svoje duše tako malo ceni, da ga berž sopet z grehom zgubi; pač ni mu mogoče verjeti, da je dobro in Bogu dopadljivo spoved opravil. Pogosto in hitro povračati se v stari greh je torej očitno, da so poprejšne spovedi neveljavne in prazne.

Od mertve ovce ostrižena volna se ne derži dolgo in začne kmalu trohneti, zato ker nima v sebi tiste gorkote, s katero je napolnjena volna od žive ovce. — Ravno to smemo na take grešnike obrniti. Oni imajo tako malo stanovitosti v dobrem, ker so uni mertvi volni enaki, in jim manjka tiste oživlajoče in močne gorkote, s katero vidimo tiste spokornike napolnjene, ki po spovedi v resnici vstanejo v novo življenje; zato se le malo časa greha zderže. O kako revni, kako slabi, kako na kraji večnega pogubljenja živí torej tak povračivni grešnik!

2. Stan grešnika je zelo nevaren, ako premišljamo greh sam na sebi. Zakaj greh, kolikor večkrat je storjen, toliko več pezo ima, kakor je ena in ravno tista bolezen zmiraj nevarniša, kolikor večkrat se poverne. Ta peza greha pa izvira od tod, ker je greh najgerša nehvaležnost proti Bogu.

Mislimo si kakega razžaljivca cesarskega veličanstva, kteremu bi cesar na prošnjo svojega sina in na njegovo obljubo življenje prizanesel. Ako bi torej ta hudodelnik sopet drugič zarotbe zoper njega snoval in zasačen bil, gotovo bi bil že zavoljo svoje nehvaležnosti najgrozovitniše smerti vreden.

Sv. Tomaž vprašuje, ali je tisti greh večji, ki ga nedolžen stori, in prvo gnado sv. kersta zgubi, ali tisti, ki ga stori spokornik, ki drugo v zakramentu sv. pokore prejeto gnado sopet od sebe verže. In potem terdi, da je zadolženje spokornikovo ravno za nehvaležnosti voljo veliko večje.

Hudobija takega grešnika je pa tudi še zato večja, ker je zaničevanje Boga in njegove prijaznosti. Kdor namreč Boga zapusti, da se sopet k satanu verne, ta pokaže, pravi Tertulijan, da je boljša sužnost satanova kakor služba božja. Zakaj tak je imel priliko, da je to oboje iz lastne skušnje lahko med sebo primeril, in vendar od službe božje odpade, da se sopet v sužnost in robstvo peklenškega satana poda.

Kakor je pa povračevanje zavoljo nehvaležnosti in zavoljo zaničevanja božjega veliko težej, tako tudi iz dvojnega vzroka veliko nevarniše. Hudo namreč prihaja od dvojnih sovražnikov; od notranjih in vnanjih. Notranji so: meso in razberzdana poželjivost; vnanja sta: svet in peklenšček. Iz tega pa lahko vidite, da mora tudi nevarnost grešnikova od dne do dne rasti, ker je po vsak dan ponovljenih grehah tudi moč sovražnika zmiraj večja.

Kolikor bolj meso in poželjivost prepovedanih slast okusite, toliko večja po njih je njuna žejja. Zmiraj iščite novih potov in pripomočkov, zmiraj dervite za novim vžitkom, da bi tega keliha nikdar ne odmaknile od svojih ust. Le mislite si kakega človeka, kteremu so dela nečistosti neznane. Tedni in mesci mu prejdejo, da ga ne nadleguje ne ena nečista misel. Kdor se pa tej pregrehi vda, ta velikrat še celo v spanji poskuša živost svojega hudega poželenja. Naša poželjivost je v resnici enaka nevarni zveri; nobenkoli pa ni bolj divja, razun kedar sčasoma vse zvezi razterga, in na vse strani opleta, kamor jej drago. Takrat je njena moč in njena vpornost dvakrat tako velika, in od pokorščine noče nič slišati.

Kar pa vnanjega sovražnika — hudobo — zadeva, je tudi pri njem njegova divjost zmiraj večja, kedar se mu je s takimi grešniki bojevati. Zato beremo v sv. evangeliju, da je hudobni duh potem, ko je bil iz hiše pregnan, ne le v malo časa se nazaj vanjo povrnil, temuč je še sedem družih duhov, hujših od sebe, privzel, da so si tu stanovitno stanovanje postavili. In potem kaj se zgodi? Hudobni duh se drugič veliko težej, kakor prvič da pregnati, ter zgubljenega pa sopet pridobljenega stanovanja nič več ne zapusti. Kajne, ako kak jetnik ubeži, pa ga sopet vjamejo in v ječo pripeljajo, ga beriči bolj terdo drže in boljše zavarujejo, da jim sopet ne pobege. Ravno tako dela hudoba. Ako takega grešnika, ki mu

je iz njegove ječe ubežal, sopet vanjo dobi, ga s svojimi vrvmi vse močnejše poveže, kot prvokrat, in skrbno nanj čuje, da mu nič več ne uhití. Iz tega vidite, da grešnik ne more kmalo upati, da se bo iz grehov izkopal, ako se zmiraj nazaj vanje povrača, zato, ker se zmiraj globokeje pogrezuje in se zmiraj v močnejše verige kuje.

3. Stan povračivnega grešnika je zelo nevaren poslednjtč, ako še premišljamo pripomočke v zveličanje. Ti pripomočki zmiraj bolj zgublajo svojo moč, kolikor večkrat se jih povračivni grešniki poslužujejo, ravno tako, kakor imajo v trdovratnih boleznih zdravila toliko manj navtisa, kolikor bolj se vživajo, tako da jih navada iz zdravil spremeni v kako vsakdanjo vajeno pijačo.

Ako toraj tudi kak tak grešnik semtrtje zakramenta sv. pokore in sv. Rešnjega Telesa prejme, vendar od nju nima nič dobička, tako da so te dušne zdravila pri njem svoje ime in svojo moč zgubile.

Ravno tako brez vsega prida so pri teh grešnikih drugi vnanji zdravilni pripomočki kakor: prigovori, svarjenje in opominovanje, prošnje, pridige in žuganje. Oni so se neki napčni gotovosti v naročje dali in sleherni strah, kot prenapeto boječnost ali kot nepotrebo od sebe otesli.

Zdravnik Hipokrat trdi, da tisti blazni, ki se tresti začnejo, večidel ozdravijo. Ako toraj grešnika v napadih njegovih zmešanih strast strah pred pogubljenjem napade; ako se boji, da bi ga Bog ne strahoval, ali se vsaj sramote pred ljudmi boji, že ravno ta strah daje spoznati, da ni še vse upanje poboljšanja nad njim zgubljeno. — Ako se pa nič več ne boji in se vkljub svojega grdega in pohujšlivega življenja vendar nebes zagotovljenega čisla; ako spovednikov in pridigarjev nič več ne posluša, ja, še prošnje svojih prijatlov zavrže, vprašam, kateri pripomoček bi še zdal, da bi ga v tej noriji ozdravel? — Jaz ne vem za nobenega, zakaj bolezen je pretrdovratna.

Ali vendar moram še hujega opomniti, da so za take grešnike ti pripomočki ne le brez prida, ampak so še celo škodljivi. Strupene zelišča še celo dobrotno roso nebeško spreminjajo v strup: in tako delajo grešniki. Oni pripomočke v zveličanje, kakor notranje prigovore, vnanje svarjenje, ja še celo Božje prizanašanje obračajo sebi v pogubo. Zmiraj so jim na jeziku besede. „Grešil sem, pa kaj se mi je zato žalega zgodilo?“ (Ecl. 5, 4.) in greše naprej in naprej, zato, ker je Bog usmiljen.

Ne da se tedaj z besedami dopovedati, kako nesrečen, nevaren in vsega milovanja vreden je stan povračivnega grešnika. „Bolje bi bilo zanje, piše sv. Peter, (II. 2, 21.) da bi ne bili spoznali pota pravičnosti, kakor da pa potem ko so ga bili spoznali, sopet odstopajo od svete zapovedi, ki jim je dana.“

Bolje bi bilo za takega grešnika, da bi velikonočnega sv. obhajila ne bil nikoli prejel, kakor da je sopet v svoje poprejšnje grehe nazaj padel, kakor je tudi za bolnika bolje, da od svoje bolezni ne ozdravi, če bi se po zadobljenem zdravju imel sopet vanjo povrniti.

S k l e p.

Zatoraj, ljubi moj! ako si z Bogom mir sklenil, nikar sopet z grehom vojske ž njim ne ponavljaš. Nikar ne misli, ako si spoved opravil, da si že vse storil; zakaj po spovedi ne zabi prinašati vreden sad pokore. Ne reci, kakor Judje: „Abrahama imamo Očeta! — Kristjani smo, in Bog nas ni vstvaril, da bi nas pogubil, temu zveličal.“ Samo kršanskega imena še ni dosti k zveličanju, ampak treba je kršanskega življenja. Kakor za trto ni zadosti, če reče: „Jaz nisem bila v gojzd, ampak v nograd posajena“, da bi je nogradnik, ako sadu ne rodi, v ogenj ne vrgel; tako tudi za kristjana ni dosti, da je v naročje sv. cerkve sprejet, naj bi ga že to pred večnim ognjem obvarovalo. K temu je treba kršanskega življenja, za grešnike zlasti treba vrednega sadu pokore; zakaj, ako se ne spreobrnete, nam žuga Kristus, bote vsi pogubljeni. Zato, o Kriste, usmili se nas! Amen.

Pridiga za veliki petek.

(Od zadostenja Kristusovega, priprošnje Marijne in od grešnikove delavnosti.)

„Za vse je Kristus umerl.“ II. Kor. 5, 15.

V v o d.

Še preden začnem danes govoriti, prosim vas, da povzdignete svoje oči in svoje srca k temu altarcu. Tu vidite v sredi križanega Zveličarja, na njegovi desni pod križem žalostno mater Marijo, in na levi njegovega ljubljenege učenca sv. Janeza. Ti trije bodo zapopadek moje današnje pridige. Kristus namreč je naš Odrešenik, Marija je naša srednjica, in Janez je odrešeneec. Kristus nas je odrešil s svojim terpljenjem, Marija s svojim zasluženjem, in s svojo priprošnjo, in Janez s svojo pokoro. Kristus umira in Marija ž njim terpi, da bo Janez živel.

V stari zavezi je Bog v očiščevanje gobovega nek posebni dar zapovedal. Darovati je moral namreč dva živa vrabca, katerih eden je bil zaklan, drugi pa v njegovi kervi namočen in potem izpuščen. (Levit. 14, 7.) Ta dar je v resnici lepa podoba našega odrešenja, vendar s tem razločkom, da je bil uni vrabec po sili darovan, Kristus pa iz lastne volje in iz zgole ljubezni do nas. Zakaj, ako me vprašaš: Zakaj je na vertu kervavi pot potil? zakaj se dal vjeti, zvezati in tepsti? zakaj se s ternjem kronati, si križ naložiti, pod njim padati, se nanj pribiti in zakaj je hotel na njem umreti? ti odgovorim: Vse to je storil iz ljubezni do nas; ker je svoje ljubil, da jih je ljubil do konca. Kakošen namen je pač imel s tako veliko ljubeznijo? Nobenega družega ne, razun, da je za naše grehe pri Bogu Očetu zadostil. O kdo bi s sv. Avguštinom ne klical: „Bolj si me ljubil, kakor sebe, ker si umreti hotel za mene!“ Včlovečeni Sin božji je bil s ternjem kronan, ki smo ga mi s svojim napuhom zaslužili; On je bil na telesu razmesarjen, česar smo bili mi s svojo poželjivostjo vredni; On je bil z želecem in kisom napojen, česar bi se bilo za nas spodobilo; On je za nas umerl, da smo mi sopet oživeli.

Ako je pa Kristus za nas pri Očetu zadostil, je vprašanje: Zakaj se pa vendar vse eno brez števila grešnikov pogublja? Za čemu je zasluženje Marijno in njena priprošnja? in čemu mora človek še sam za grehe z adostovati? Na to trojno vprašanje vam hočem dancs odgovoriti s pomočjo za nas darovanega velikonočnega Jagnjeta. Začnem v Njegovem imenu!

Razlaga.

1. Ako je Kristus za naše grehe zadostil, od kod pride, da se vendar brez števila grešnikov pogublja? — Ozrite se na križ v Zveličarja! Vse njegove dela imajo nezmerno ceno, ker so dela „Sinu božjega“. Ako bi bil Sin božji po svojem včlovečenji le en sam vzdibljelj storil ali le eno kapljo kervi prelil, bi bilo za odrešenje človeškega rodu čez mero zadosti; ja, ako bi bilo tavžent svetov, še bolj v hudobijo pogreznjenih memo našega, za vse bi bilo s to kapljo kervi pri Bogu zadosteno.

Da vam to v priliki nekoliko pojasnim, mislite si vse veliko, obsvetno morje, in preudarite, koliko madežev bi se lahko s to vodo opralo. Daslih bi se vsi ljudje, ki so bili pred nami, ki so bili pred nami, ki so sedaj, in ki bodo še za nami živeli, ž njo umivali, vendar bi te vode nikjer ne zmanjkovalo; vendar pa globočina in širjava in daljava te vode ni nikakor nezmerna. Posta-

vimo torej, da bi ta svet vseskozi terpel, zadosti bi mu bilo ene same kervave kaplje Kristusove v spravo za vse brezštevilne hudobije. Kako nezmerne, bolj od vseh globočin morskih prepadov, so vse dela Kristusove, ki jih je od svojega rojstva do svoje smerti na križu prestal! Štejte, ljubi moji! kolikrat je na potu z Olske gore do verh Kalvarije na tla padel, koliko udarcev prejel, s koliko terni je bila prebodena njegova glava, koliko je storil kervavih stopinj iz Pilatove sodne hiše do verh hriba mertvaških glav; koliko zaušnic, bljuvanja in zasramovanja je preterpel; koliko udarcev s kladvom je prestal pri pribijanji na križ, koliko ran je nosil na svojem telesu, kapelj svoje kervi preлил; — vse to pravim, premislite, in povejte, če ni odrešenje in zadostilo res „veliko in prebogato!“

To tako veliko in prebogato odrešenje pa vendar samo ob sebi ne zadostuje v odpuščenje grehov in v zveličanje, ako tvojega lastnega zadostila manjka, ako se tega odrešenja ne vdeležiš. Le misli si kak studenec, iz kterega voda po več žlebovih teče. Komun okoli in okoli njega derži na tavžente veder, voda je čista, kot srebro in nobenemu ni zabranjeno, da bi je ne smel zajemati. Je pa tega studenca že mar samega ob sebi zadosti, da prebivavcem tega kraja žejo gasi? Kaj ne, da ne, ker treba je tudi zajemati hoditi in piti, drugače teče studenec noč in dan zastonj. Enako je s studencem kervi Sinu božjega. Ti moraš priti in se tega studenca vdeležiti, česar se pa ravno z deli pokore in zadostenja zgodi. Zato piše apostel Kološanom: „Jaz namestujem na svojem mesu, česar na Kristusovem terpljenji manjka.“ (1, 24.) Ali pa mar na Kristusovem terpljenji kaj manjka? O na njem samem ne manjka nič, ali le pri nas manjka tega, da se njegovega terpljenja ne vdeležujemo. Brez mojih del mi toraj Kristusovo terpljenje in njegova smert nič ne pomagata, kakor mi tudi studenec žeje ne pogasi, ako iz njega ne zajmem in ne pijem.

To terdijo besede sv. Pavla, ki pravi: „Ako bomo ž njim terpeli, bomo ž njim kraljevali.“ (II. Tim. 2, 12.) Vidite, ako hočemo s Kristusom kraljevati, moramo poprej ž njim terpeti, to je, se pokoriti in za grehe zadostovati. Iz tega je očitno, zakaj se toliko grešnikov pogublja, akoravno je Kristus za naše grehe zadostil; zato namreč, ker se nočejo s spokornimi deli njegovega zasluženja vdeleževati.

(Konec prihodnjič.)